



Høgskolen
i Innlandet



Line Kristiansen, Marianne Sveen og Brit Svoen

**«Det er utrolig betryggende å
kunne gå gjennom et sånt kurs»**

**Evaluerings av deltakernes erfaringer med nettbasert
kompetanseutviklingstilbud for lærebedrifter og
prøvenemnder**

Skriftserien 9 - 2020



Utgivelsessted: Elverum

© Forfatterne/Høgskolen i Innlandet, 2020

Det må ikke kopieres fra publikasjonen i strid med Åndsverkloven eller i strid med avtaler om kopiering inngått med Kopinor.

Forfatterne er selv ansvarlig for sine konklusjoner. Innholdet gir derfor ikke nødvendigvis uttrykk for høgskolens syn.

I Høgskolen i Innlandets skriftserie publiseres både internt og eksternt finansierte FoU-arbeider.

Skriftserien nr. 9 - 2020

ISBN digital utgave: 978-82-8380-194-1

ISSN: 2535-5678

Sammendrag

På oppdrag fra Utdanningsdirektoratet har Høgskolen i Innlandet utviklet et nettbasert kompetansetilbud i vurdering som er skreddersydd for lærebedrifter og prøvenemnder. Tilbudet er en del av den nasjonale satsingen på "Vurdering for læring" (Meld. St. 20, 2013) og strategien "Yrkesfaglærerløftet – for fremtidens fagarbeidere" (Kunnskapsdepartementet, 2015). Målgruppen er faglige ledere og instruktører i lærebedrifter, prøvenemnder og fylkeskommuner. Utvikling og pilotering foregikk i perioden september 2017 til oktober 2018, i nær dialog med representanter fra målgruppen. Resultatet ble to nettkurs – ett for lærebedrifter og ett for prøvenemnder – som bygger på den samme pedagogiske modellen.

Nettkurset for lærebedrifter har som mål å styrke kompetansen i vurdering hos instruktører og faglige ledere slik at de bruker vurdering som et effektivt verktøy for å forsterke lærlingens kompetanseutvikling. Kurset er ment som en støtte og en verktøykasse gjennom læretiden, både i det daglige arbeidet og knyttet til halvårsvurderingen. Målet med nettkurset for prøvenemnder er at kandidaten skal kunne lage prøver og vurdere kandidater i tråd med regelverk og på en slik måte at de får vist sin kompetanse og går styrket inn i arbeidslivet. Sammen med målgruppen ble det utviklet 10 pedagogiske prinsipper: Nettkursene skulle ha en praksisorientert tilnærming med utstrakt bruk av video og bilder, og et ikke-akademisk språk. Det skulle legges vekt på erfaringsdeling og nettverksbygging og varierte aktiviteter, ha en tydelig struktur, være intuitivt å bruke og fleksibelt. Ikke minst skulle kursene tilrettelegges for refleksjon ved å utfordre egen praksis.

Kursene ble åpnet for ordinær påmelding i løpet av høsten 2018, og ett år senere ble det gjennomført en nettbasert spørreundersøkelse som gikk til alle registrerte deltakere. 232 svarte, og i tillegg ble det gjennomført sju semistrukturerte videointervjuer i forbindelse med erfaringsdeling om nettkursene. Denne rapporten beskriver resultatene av denne evalueringen med fokus på fire områder: Faglig utbytte, pedagogisk opplegg og organisering, læringsressurser og generelle anbefalinger.

Hovedkonklusjonen i evalueringen er at begge nettkursene fungerer meget godt både faglig og pedagogisk. Resultatene viser at hele 86% av respondentene på instruktørkurset og 96% på prøvenemndskurset mener at de har *oppnådd læringsmålene* for kursene (snittall).

Mange sier at nettkursene har bidratt til en *endret praksis* ved at måten de veileder/gjennomfører fag- og svenneprøver er endret. *Faglig utbytte, bevisstgjøring, trygghet i rollen, gode råd om hvordan man kommuniserer med læringen/kandidaten samt refleksjon over egen praksis* trekkes fram som sentrale momenter. Respondentene mener at nettkursene har *størst utbytte for nye eller relativt nye instruktører, faglige ledere eller prøvenemndsmedlemmer*. Det er også noen som mener at kursene er for grunnleggende, og andre at de er for tidkrevende.

Når det gjelder læringsplattform og tilrettelegging opplever majoriteten kursene som *fleksible, brukervennlige* og med en *tydelig oppbygging og struktur*. De aller fleste av deltakerne på instruktørkurset mener kurset har et forståelig språk, mens bare rundt halvparten mener det samme på prøvenemndskurset. Det kan henge sammen med at sistnevnte er mer tekstbasert.

Læringsformene (video, tekster, diskusjoner, oppgaveløsning, refleksjoner) oppleves som varierte. Kursene har utstrakt bruk av video og rundt 80% var enten svært enig eller enig i at *erfaringsdeling gjennom video var nyttig*. Majoriteten mente at *oppgavene var lærerike* og hadde nytte av å lese andre deltakers bidrag i diskusjonsforum.

Tilrettelegging for samarbeid og nettverksbygging skårer ikke spesielt høyt, og kan forklares med at en felles møteplass/forum ikke har vært mye brukt, og det har heller ikke vært krav om forpliktende

samarbeid. Det uttrykkes ønske fra flere om å kunne *kombinere nettkurs med fysiske samlinger*, samt å *gjennomføre kurset sammen med andre* fra samme arbeidsplass eller prøvenemnd.

De aller fleste mente at *kurset var passe stort i omfang*, mens rundt en femtedel på begge nettkurs syntes det var for omfattende. Et lite mindretall mente at *kurset burde gått mer i dybden*. Kurset ser ut til å treffe bra på vanskelighetsgrad. Videre ser vi at majoriteten mente at kurset uten tidsfrister passet dem bra, mens ca. en fjerdedel mente at kurset burde hatt tydeligere krav til progresjon.

Den *avsluttende oppgaven kan være en flaskehals for fullføringen* fordi det krever gjennomført halvårsvurdering med lærling på instruktørkurset eller en fag- eller svenneprøve prøvenemndkurset.

Over 80% av respondentene på *begge nettkurs kan anbefale kurset til andre*. Flere mener kursene bør være *obligatorisk for nye instruktører, faglige ledere og prøvenemndsmedlemmer*. Men også de som er *erfarne i rollen kan ha god nytte av nettkursene* til oppdatering og repetisjon.

Basert på disse funnene, anbefaler forfatterne at nettkursene integreres enda bedre i en kompetansehevingsstrategi både i lærebedriftene og hos fylkeskommunene. Videre bør samarbeidet både fysisk og på nett styrkes og man bør vurdere incitamenter eller frister for raskere gjennomføring.

Kursenes nettside: <https://inn.no/vil>

Emneord: Yrkesfaglærerløftet, vurdering, kompetanseheving, lærebedrift, prøvenemnd

Oppdragsgiver: Utdanningsdirektoratet

Forord

I 2010 startet en nasjonal satsing for å bedre vurderingskulturen og vurderingspraksisen i skoler og lærebedrifter, kalt vurdering for læring (Meld. St. 28, 2016). Den ble besluttet videreført i 2013, og to år senere kom regjeringens strategi *Yrkesfaglærerløftet*. Ett av tiltakene som ble foreslått her, var å «Vurdere å utvide kompetansehevingstiltaket Vurdering for læring ved å lage en egen modul som er skreddersydd for fagopplæringen» (Kunnskapsdepartementet, 2015). Dette ble fulgt opp av Kunnskapsdepartementet (KD) gjennom oppdragsbrev 07/16 til Utdanningsdirektoratet (Udir), hvor Udir også blir bedt om å vurdere behovet for et tilsvarende kompetanseutviklingsbehov for prøvenemnder. Resultatet var at Udir utlyste en åpen anbudskonkurranse våren 2017 for anskaffelse av «Nettbasert kompetanseutviklingstilbud i vurdering for instruktører, faglige ledere og prøvenemnder» (Saks.nr: 2017/3577). Høgskolen i Innlandet (HINN) fikk oppdraget, og utviklingsarbeidet startet opp høsten 2017. Gjennom det neste året ble det utviklet og pilotert to nettkurs, ett for instruktører og faglige ledere i lærebedrifter og ett for prøvenemnder. Fra høsten 2018 har disse kursene vært åpne for ordinær påmelding med kursavgift.

Senhøsten 2019 gjennomførte HINN en nettbasert spørreundersøkelse blant deltakerne, hvor det kom inn 232 svar. I tillegg ble det gjort videointervjuer med sju deltakere. Denne rapporten presenterer resultatene av denne evalueringen.

Høgskolen i Innlandet og vi som står bak denne evalueringen vil gjerne rette en stor takk til respondenter og informanter som har brukt av sin tid til å gi tilbakemeldinger og til intervjuer. Uten dere hadde vi ikke fått ny kunnskap om hvordan nettkursene fungerer og hva som har forbedringspotensial. Vi vil også takke fagansvarlig for nettkursene, Egil Weider Hartberg, for gode innspill til denne evalueringsrapporten.

Lillehammer, mai 2020

Line Kristiansen, Marianne Sveen og Brit Svoen

Senter for livslang læring – Høgskolen i Innlandet

Innholdsfortegnelse

1.	Det nettbaserte kompetanseutviklingstilbudet	7
1.1	Utviklingsprosessen.....	7
1.2	Pedagogisk tilnærming	8
1.3	Nettkursene	10
1.3.1	Nettkurs i vurdering for instruktører og faglige ledere	10
1.3.2	Nettkurs i vurdering for prøvenemnder	11
2.	Teoretisk grunnlag for fleksibel læring	13
3.	Metode.....	15
3.1	Innledning og forskningsspørsmål	15
3.2	Praktisk gjennomføring	15
3.3	Analyse av data	17
3.4	Refleksjoner rundt validitet, reliabilitet, overførbarhet.....	18
4.	Resultater	20
4.1	Demografisk informasjon	20
4.2	Faglig utbytte	21
4.2.1	Høy grad av måloppnåelse	21
4.2.2	Deltakere forteller om endret praksis.....	23
4.2.3	Hva var spesielt nyttig og lærerikt?.....	24
4.2.4	Hva kan forbedres?	25
4.3	Læringsplattform og tilrettelegging	26
4.3.1	Praksisnære eksempler i kurset og i videoer	26
4.3.2	Tilrettelegger for samarbeid og nettverksbygging.....	27
4.3.3	Varierte arbeidsformer.....	28
4.3.4	Forståelig språk	29
4.3.5	Oppbygging og struktur.....	29
4.3.6	Brukervennlig.....	30
4.3.7	Fleksibilitet og gjennomføring	30
4.4	Læringsressurser	31
4.5	Informasjon, omfang, nivå og progresjon	34
4.5.1	Informasjon om kurset ved oppstart	34
4.5.2	Kursets omfang	35
4.5.3	Kursets vanskelighetsgrad	35
4.5.4	Krav til progresjon.....	36
4.6	Deltakernes anbefalinger og innspill.....	37
5.	Konklusjon og anbefalinger.....	40
	Litteraturliste.....	43
	Vedlegg.....	45
	Vedlegg A: Spørreskjema – nettkurs for instruktører og faglige ledere.....	46
	Vedlegg B: Spørreskjema – nettkurs for prøvenemnder.....	58

1. Det nettbaserte kompetanseutviklingstilbudet

I konkurransegrunnlaget fra Udir (2017/3577) ble det lagt en del føringer for det nettbaserte kompetanseutviklingstilbudet. Målsettingen var tredelt: Å «øke deltakernes vurderingskompetanse», «videreutvikle tolkningsfellesskap i vurdering og lokalt læreplanarbeid» og «støtte fylkeskommunenes kompetanseheving av lærebedrifter og prøvenemnder». Dette var igjen konkretisert i en rekke underpunkter med vekt på forståelse, refleksjon og økt kompetanse.

Den primære målgruppen skulle være faglige ledere og instruktører i lærebedrifter, prøvenemnder og fylkeskommuner, samtidig som også andre aktører i fagopplæringen skulle kunne benytte tilbudet (klagenemnder, sensorer, yrkesfaglærere, lokale nettverk, opplæringskontor og yrkesopplæringsnemnda). Innholdet skulle rette seg mot lærebedrifter og prøvenemnder (skreddersøm), og «være praksisnært, gi faglig støtte og konkrete tips/ideer til å utvikle vurderingspraksisen sin individuelt og i fellesskap med kollegaer». Tilbudet skulle kunne inngå som del av fylkeskommunens kompetansetiltak, men også kunne gjennomføres som en selvstendig ressurs. Det var videre en rekke føringer for det faglige innholdet, hvor forskrift til opplæringsloven er sentral, og særlig prinsipper for underveisvurdering og sluttvurdering. Utvikling av felles forståelse og tolkningsfellesskap ble også understreket i konkurransegrunnlaget, i tillegg til rammebetingelser som krav om pilotering, startdato og kostnadsramme.

I tilbudet fra Høgskolen i Innlandet (HINN) ble det skissert en løsning til hvordan oppdraget kunne løses (kursinnhold, teknisk plattform og tilrettelegging, pedagogisk tilrettelegging, lærende nettverk, pilotering, evalueringsopplegg og yrkesfaglig fordypning), kompetanse ble dokumentert, og det ble gitt et pristilbud og en framdriftsplan.

1.1 Utviklingsprosessen

Utgangspunktet for utviklingen av det nettbaserte kompetanseutviklingstilbudet var konkurransegrunnlaget og den løsningen som HINN hadde skissert i sitt tilbud. Tilbudet bygget på tidligere erfaringer med tilsvarende nettbaserte løsninger, forskning og litteraturstudier. Dette inkluderer det nettbaserte tilbudet SkoleVFL 1.0 og 2.0 (Lund, 2019, 2020).

Det ble valgt en iterativ tilnærming med stor grad av brukerinvolvering, og hvor utviklingen skjedde trinnvis. Før oppstart ble det gjennomført en samling med alle fylkeskommunene i Norge. De kjenner målgruppen godt gjennom ansvaret de har for lærekontrakter i lærebedrifter og for oppnevning og administrasjon av prøvenemndene. De ble spurt om å definere problemer/utfordringer slik de opplevde dem, og å komme med gode råd og innspill. De mange tilbakemeldingene ble deretter sortert og kategorisert. To måneder senere, i november 2017, ble det holdt en to-dagers workshop med over 30 representanter fra målgruppen (instruktører, faglige ledere og prøvenemnder), eksperter og andre interessenter. Her var målet å få en enda bedre innsikt i eksisterende vurderingspraksiser, suksesshistorier, utfordringer og fallgruver. Det ble to dager med mye engasjement og stort utbytte, hvor det kom viktige bidrag til nettkursets faglige innhold, pedagogiske tilnærming og praktiske gjennomføring. Resultatet ble samlet i et 26 siders dokument, i tillegg til at det ble gjort totalt 10 videointervjuer med deltakerne. Det ble bestemt at det skulle utvikles to ulike nettkurs, et for lærebedrifter og et for prøvenemnder, som skulle bygge på samme pedagogiske modell og struktur.

I neste trinn ble det laget en nettbasert prototyp, samtidig som det ble gjennomført mer enn 50 videointervjuer med læringer, instruktører, faglige ledere, prøvenemndsmedlemmer, rådgivere i

fylkeskommuner og eksperter fra ulike landsdeler og fagområder (se figur 1). Alle intervjuene ble transkribert, og ble nyttige kilder på gode praksiser og også delvis brukt som læringsressurser i nettkursene.



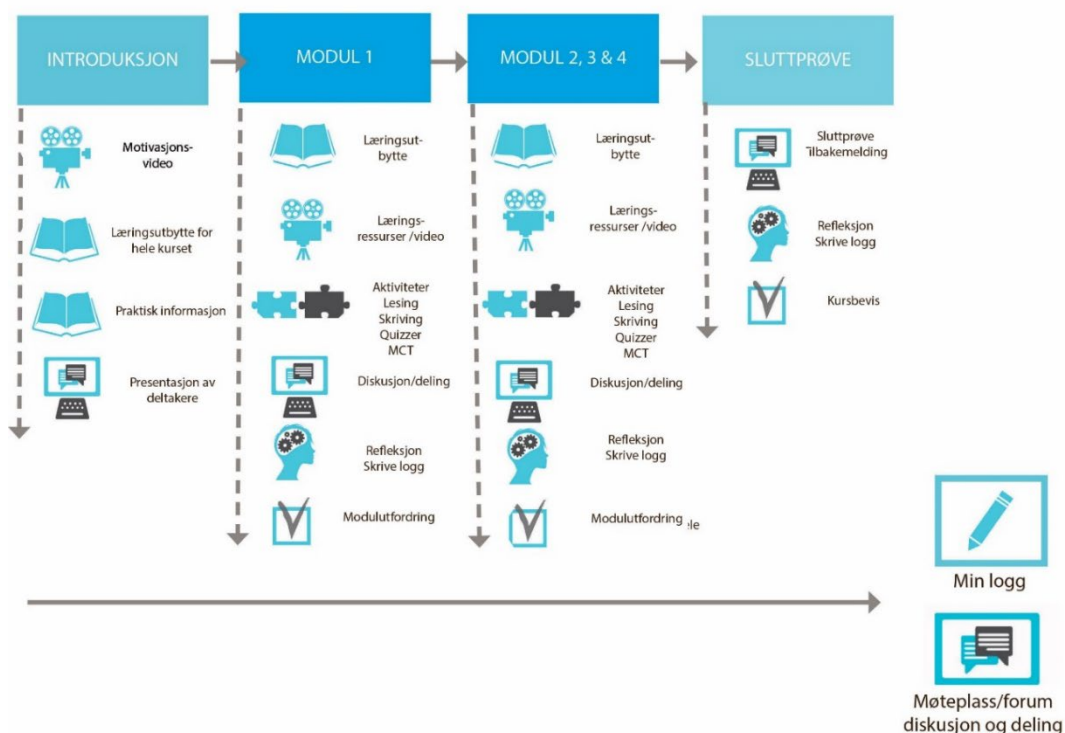
Figur 1: Collage med mange av informantene som ble intervjuet i forbindelse med utviklingen av nettkursene.

En tidlig versjon av nettkursene ble pilotert av 75 brukere sommeren og høsten 2018, som kom med konstruktive og ærlige tilbakemeldinger. Kursene ble i det store og hele godt mottatt, men det kom ulike innspill, blant annet på at språket tidvis var komplisert og at noen av videoene var for lange. Tilbakemeldingene ble vurdert og endringer foretatt, før begge nettkursene ble lansert i løpet av høsten 2018.

1.2 Pedagogisk tilnærming

I tillegg til det faglige innholdet, ble det i utviklingsprosessen lagt stor vekt på pedagogisk tilnærming. Blant annet ble det utformet 10 pedagogiske prinsipper for denne målgruppen, basert på innspill, intervjuer og tilbakemeldinger i tillegg til de føringene som lå i konkurransegrunnlaget. Disse prinsippene ble førende for implementeringen og kursmodellen som ble brukt i begge kurs:

1. Praksisnært og rikt på eksempler
2. Utstrakt bruk av video og bilder
3. Ikke-akademisk språk
4. Erfaringsdeling
5. Nettverksbygging og samarbeid
6. Varierte aktiviteter
7. Tydelig struktur
8. Intuitivt – lett å bruke
9. Refleksjon – utfordre praksis
10. Fleksibelt – når og hvor det passer



Figur 2: Pedagogisk modell for nettkursene.

De to nettkursene har samme oppbygning, se figur 2. Begge begynner med en faglig og praktisk introduksjon til nettkurset, etterfulgt av fire faglige moduler. Disse er også bygd opp på samme måte, med mål, introduksjon, ulike læringsressurser og verktøy før de avsluttes med en oppgave (modulutfordring). Dette er en oppgave som skal deles med andre deltakere i et diskusjonsforum. I tillegg har kurset en avsluttende faglig oppgave som legger opp til refleksjon rundt eget læringsutbytte. Omfanget er 1-2 sider tekst eller en video eller lydfilm på minst to og maks fem minutter. Denne blir vurdert (godkjent, ikke godkjent) av Høgskolen i Innlandet. Ved godkjent oppgave, kan kursbevis lastes ned og skrives ut.

Alle deltakere har i tillegg tilgang til en privat logg hvor man kan notere underveis, og en møteplass (forum). Deltakerne er delt inn i yrkesfaggrupper, og i modulutfordringene og på møteplassen har man tilgang både til eget fag og til de øvrige.

Kursene er lagt opp til at man skal ta dem samtidig som man veileder en lærling (instruktør og faglige ledere) eller planlegger og gjennomfører en fag- eller svenneprøve (prøvenemnd). Det er både nettbaserte kursaktiviteter, som å sette seg inn i regelverk/læreplan, se en video, lese en tekst eller svare på spørsmål, og praktiske aktiviteter hvor man utfører de oppgavene man uansett gjør i møte med en lærling (jevnlig vurdering, halvårsvurdering) eller lager og gjennomfører en prøve (lage, gjennomføre, vurdere og kommunisere karakter). Det betyr at nettkursene typisk vil gå over flere måneder, selv om nettaktivitetene alene lar seg gjøre i løpet av 1-2 dager.

Nettkursene er lagt opp svært fleksible, som betyr at man kan starte når man vil og gjøre aktiviteter når det passer («fri start, fri fart»). Det er ikke lagt inn noen begrensning på hvor lang tid man kan bruke.

1.3 Nettkursene

1.3.1 Nettkurs i vurdering for instruktører og faglige ledere

Nettkurset for instruktører og faglige ledere i lærebedrifter har som mål å styrke kompetansen i vurdering slik at de bruker vurdering som et effektivt verktøy for å forsterke lærlingens kompetanseutvikling. Kurset er ment som en støtte og en verktøykasse gjennom læretiden, både i det daglige arbeidet og knyttet til halvårsvurderingen. De fire faglige modulene i nettkurset har følgende delmål og overordnet mål:

1. **Regelverk og læreplan.** Mål: Jeg kan kort og konsist forklare hvorfor lærlingen er i bedriften vår og hva hun/han skal mestre på slutten av læretiden.
2. **Fagutvikling og lærelyst.** Mål: Jeg kan forklare hvordan instruktøren påvirker lærlingens fagutvikling og lærelyst.
3. **Halvårsvurdering.** Mål: Jeg gjennomfører halvårslige vurderinger på en slik måte at de blir betydningsfulle milepæler i lærlingens kompetanseutvikling.
4. **Jevnlig vurdering.** Mål: Jeg legger til rette for jevnlig vurderingsprosesser som forsterker lærlingens kompetanseutvikling.

Overordnet mål: Jeg bruker vurdering som et effektivt verktøy for å forsterke lærlingens kompetanseutvikling.



Figur 3: Kursoversikt (skjermdump), nettkurs for instruktører og faglige ledere.

En mer detaljert beskrivelse av innholdet er vist i figuren under.

Modul 0: Introduksjon

- 0.0 Introduksjon. Velkommen til nettkurset
- 0.1 Oppfølging av lærling i bedrift
- 0.2 Tips fra erfarne lærebedrifter
- 0.3 Hvordan jobbe med kurset
- 0.4 Praktiske og tekniske tips
- 0.5 Egenvurdering

Modul 1: Regelverk og læreplan 1.0 Introduksjon 1.1 Vurderingsforskriften 1.2 Underveisvurdering 1.3 Quiz om vurderingsforskriften og prinsipper for god underveisvurdering 1.4 Læreplanforståelse og fag/svenneprøve 1.6 Om helhet i opplæringa fra ulike fagfelt 1.7 Modulutfordring	Modul 2: Fagutvikling og lærelyst 2.0 Introduksjon 2.1 Feedback, mål og timing 2.2 Relasjoner 2.3 Motivasjon 2.4 Selvregulering 2.5 Modulutfordring
Modul 3: Halvårsvurdering 3.0 Introduksjon (film) 3.1 Planlegging av halvårlig vurdering 3.2 Gjennomføring av halvårlig vurdering 3.3 Modulutfordring	Modul 4: Jevnlig vurdering 4.0 Introduksjon (film) 4.1 Vurdering i hverdagen 4.2 Din egenvurdering jevnlig vurdering (tekst, forum) 4.3 Relasjon i hverdagsvurdering 4.4 Modulutfordring
Avsluttende oppgave Avslutning Innlevering av avsluttende oppgave (valgfritt tekst, lyd eller video) Kursbevis kan lastes ned ved godkjent avsluttende oppgave.	

Figur 4: Oversikt over alle læringsressurser i nettkurs for instruktører og faglige ledere.

1.3.2 Nettkurs i vurdering for prøvenemnder

Nettkurset for prøvenemnder har som mål at kandidaten skal kunne lage prøver og vurdere kandidater i tråd med regelverk og på en slik måte at de får vist sin kompetanse og går styrket inn i arbeidslivet.

De fire faglige modulene i nettkurset har følgende delmål og overordnet mål:

1. **Regelverk.** Mål: Jeg kan forklare hva jeg skal vurdere i fag- eller svenneprøven i mitt fag.
2. **Lage prøve.** Mål: Jeg lager fagprøver i tråd med læreplanen på en måte som gir kandidaten gode muligheter til å få vist fram sin kompetanse.
3. **Gjennomføre prøve.** Mål: Jeg skaper gode relasjoner i møte med kandidaten, avdekker kandidatens kompetanse og sørger for tilstrekkelig dokumentasjon.
4. **Vurdere prøve og kommunisere karakter.** Mål: Jeg er sikker på hva som er rettferdig karakter etter en prøve. Jeg kommuniserer karakteren på en måte som styrker kandidatens selvfølelse.

Overordnet mål: Jeg lager prøver og vurderer kandidater i tråd med regelverk og på en slik måte at de får vist sin kompetanse og går styrket inn i arbeidslivet.



Figur 5: Kursoversikt (skjermdump), nettkurs for prøvenemnder.

En mer detaljert beskrivelse av innholdet er vist i figuren under.

Modul 0: Introduksjon

0.0 Velkommen til nettkurset. Tekst og film

0.1 Fag- og svenneprøver

0.2 Hvordan jobbe med nettkurset?

0.3 Praktiske og tekniske tips

0.4 Egenvurdering før kurs

Modul 1: Regelverk

1.0 Introduksjon

1.1. Læreplan og virkelighet

1.2 Helhetlig vurdering av fag- og svenneprøver

1.3 Regler, forskrift og læreplan

1.4 Quiz om vurderingsforskriften

1.5 Modulutfordring

Modul 2: Lage prøve

2.0 Introduksjon

2.1 Å lage prøve

2.2 Utvikling av oppgaver og vurderingsgrunnlag

2.3 Del en tidligere prøve

2.4 Dialog i egen prøvenemnd

2.5 Modulutfordring

Modul 3: Gjennomføre prøve

3.0 Introduksjon

3.1 Relasjoner

3.2 Gjennomføring

3.3 Quiz om gjennomføring

3.4 Dokumentasjon

3.5 Modulutfordring

Modul 4: Vurdere prøve og kommunisere karakter

4.0 Introduksjon

4.1 Å sette karakter

4.2 Relasjoner og kommunikasjon i dommerrollen

4.3 Quiz om relasjons- og kommunikasjonstips

4.4 Oppgave: Intervjue prøvenemndskollega

4.5 Modulutfordring

Avsluttende oppgave

Innlevering av avsluttende oppgave

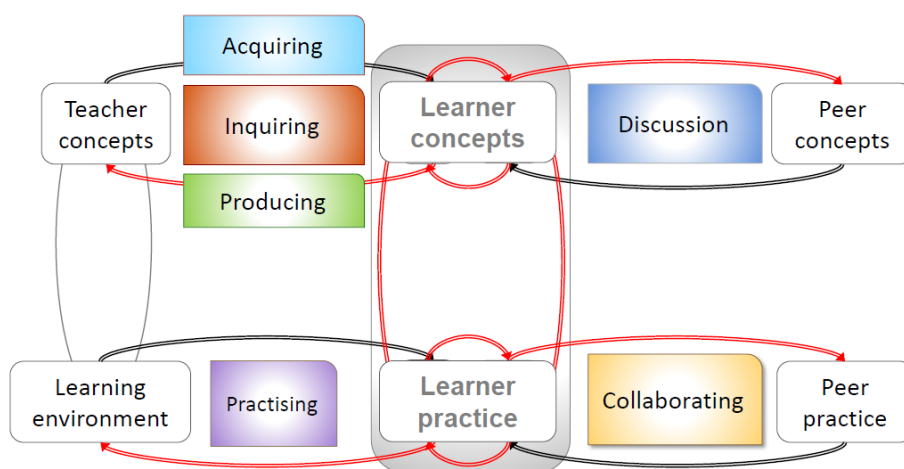
Kursbevis kan lastes ned ved godkjent avsluttende oppgave.

Figur 6: Oversikt over alle læringsressurser i prøvenemndskurset.

2. Teoretisk grunnlag for fleksibel læring

Evalueringen har tatt utgangspunkt i relevant teori for fleksibel og nettbasert læring for å underbygge og analysere datamaterialet.

Den pedagogiske tilnærmingen i nettkursene bygger på Diana Laurillards *Conversational framework*. Dette er en teori om læringsdesign i formell læring, som bygger på seks ulike læringsformer (Laurillard, 2002, 2012), se figur. Disse formene er gjennom å tilegne seg (som å se en video eller lese en tekst), gjennom å utforske (eksempelvis søke opp informasjon), gjennom praksis (som praktisk utprøving og simuleringer/spill), gjennom diskusjoner (for eksempel argumentere for noe til en medstudent), gjennom samarbeid (at studentene løser en oppgave sammen) og gjennom å produsere (oppgaveløsning, refleksjon). Alle disse læringsformene kan gjøres digitalt og nettbasert.



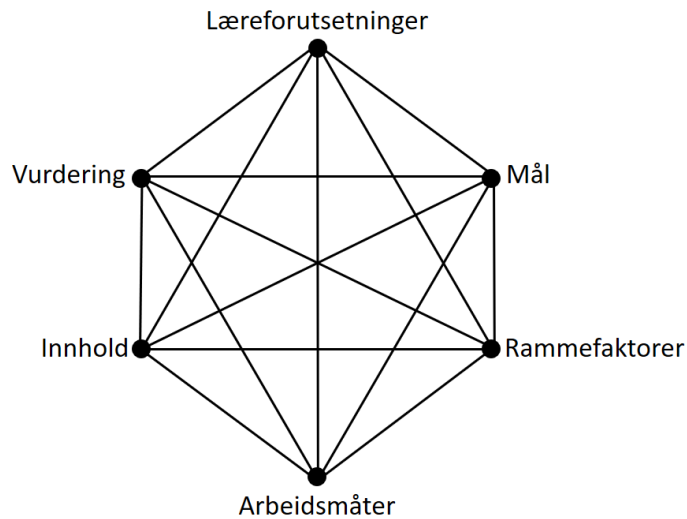
Figur 7: Diana Laurillards Conversational framework bygger på seks ulike læringsformer (Laurillard, 2002, 2012, 2018).

Til grunn for design av nettkursene ligger et sosiokulturelt syn på læring (Säljö & Moen, 2006) som læring med aktiv deltakelse og noe som skjer i dialog og samarbeid med andre mennesker (Hauge, Lund, & Vestøl, 2007; Ludvigsen & Hoel, 2002). Læring skjer ved å utføre aktiviteter og løse oppgaver sammen med andre.

Vi retter også oppmerksomheten til hvordan voksne lærer. Knowles et al (2005) og Bradley (Bradley, 2005) har en teori om at voksne ønsker å bygge læringen på tidligere erfaringer og at denne erfaringen bidrar til å fremme læring. Videre ønsker voksne å vite hvorfor de trenger å lære noe før de lærer det og de har også en større indre motivasjon for læring. Voksne er ofte klare til å lære når de opplever et behov for å mestre en situasjon eller oppgave. Vi tror derfor at voksne kursdeltakere lærer best når aktivitetene er relevante, praksisnære og meningsfulle, og når de kjenner seg igjen i kontekst og i måten ting gjøres på.

Voksne kursdeltakere har ofte andre behov for tilrettelegging når det gjelder opplæring. Det pekes til behov for fleksibilitet i gjennomføringen fordi denne gruppen deltakere kombinerer jobb og studier med full jobb og familie (Grepperud, Rønning, & Støkken, 2004). Mason (2003) hevder blant annet at strukturerte og oversiktlige studieopplegg, der deltakerne vet hva de til enhver tid skal gjøre, er en forutsetning for god studiekvalitet.

En mye brukt modell i planlegging av undervisning er den didaktiske relasjonsmodellen (Bjørndal & Lieberg, 1978; Hiim & Hippe, 2001).



Figur 8: Den didaktiske relasjonsmodell.

Til tross for at modellen ikke favner alle perspektiver, så er det allikevel et nyttig rammeverk som viser hvordan ulike forutsetninger forholder seg til hverandre og gjensidig påvirker og skaper bevissthet rundt læring (Imsen, 2016). Dette er det viktig å ta hensyn til i formell læring, og modellen har derfor blitt anvendt i utviklingen av de to nettkursene.

3. Metode

3.1 Innledning og forskningsspørsmål

Det overordnede formålet med evalueringen er å innhente informasjon om brukeres erfaringer med kursene; hvordan nettkursene har blitt mottatt av brukerne og i hvilken grad kursene har bidratt til et kompetanseløft for deltakerene.

Operasjonalisert i fire delspørsmål undersøkes deltakernes vurderinger av:

1. Det faglige utbyttet av kursene
2. Læringsplattformen, pedagogisk opplegg og tilrettelegging av kursene
3. Utbytte av læringsressurser og verktøy som inngår i kursene
4. Deltakernes anbefalinger og innspill om kursene.

Metoder for datainnsamling ble valgt med utgangspunkt i å få fram ulike perspektiver fra deltakerne. Denne evalueringen bygger på kvalitative og kvantitative data innhentet ved hjelp av to ulike datakilder:

- Spørreundersøkelse via verktøyet Nettskjema
- Videointervjuer gjort i forbindelse med erfaringsdeling og informasjonsspredning

Kombinasjon av ulike metoder for datainnsamling, triangulering, er ofte brukt for å få fram ulike perspektiver og for å bekrefte gyldigheten (validitet og reliabilitet) i forskningen (Grønmo, 2016).

I tråd med Norsk vitenskapelige datatjenestes retningslinjer for forskningsarbeid er det kun samlet inn persondata som kan spores tilbake til enkeltpersoner gjennom videointervjuer der informantene har samtykket til offentlig publisering av innholdet i intervjuene. Etter dialog med NSD er evalueringen ikke meldepliktig.

3.2 Praktisk gjennomføring

Den praktiske gjennomføringen av datainnsamlingen har vært som følger:

Spørreundersøkelsene

Det ble utviklet ett spørreskjema for hvert av kursene ved hjelp av verktøyet Nettskjema som høgskolen har lisens på og som ivaretar Personvernreglementet. Undersøkelsen ble gjennomført anonymt og sendt til alle registrerte deltakere på begge kursene pr. 4. november 2019. Det ble utlyst trekning av ett Universal gavekort på kr. 1.000,- pr kurs i håp om å få mange svar.

Skjemaet ble distribuert pr e-post med lenke til skjemaet. Det ble sendt ut en påminnelse om utfylling av skjemaene 15. november. Svarfristen ble utvidet til 2. januar 2020 for å få inn flere svar.

Spørreskjemaene besto hver for seg av totalt 31 spørsmål, og hadde en blanding av spørsmål og påstander med avkrysning for oppgitte svaralternativer samt åpne spørsmål med muligheter for fritekstsvar.

Siden hovedformålet med evalueringen var å få svar på nytteverdien av kurset var vi kun interessert i de som har startet på kurset og derfor kan gi kvalifiserte tilbakemeldinger på spørsmålene. I vårt utvalg var imidlertid alle som var registrert som deltakere på kursene fordi vi ikke hadde oversikt over hvor langt den enkelte deltaker hadde kommet i gjennomføringen. Utvalget omfattet derfor alle registrerte til kursene; de som var registrert, men ikke hadde startet, de som var i gang, de som hadde gjennomført halvparten, gjennomført mestparten og de som hadde fullført kursene. Spørreskjemaet

var uformet slik at hele utvalget kunne svare på første delen som besto av demografiske data samt hvilke fag de tilhørte, arbeidssted osv. Etter disse spørsmålene ble undersøkelsen avsluttet for de som svarte «Nei, har ikke startet ennå».

I tabellen nedenfor vises en oversikt over utvalgene og deltakelse i spørreundersøkelsene:

Kurs	Utvalget Totalt antall registrerte deltakere pr. 4.11.20	Antall svar Ikke startet	Antall svar Påbegynt og gjennomført kurs	Prosent Påbegynt og gjennomført kurs
Vurdering for instruktører og faglige ledere	559	24	118	25,40%
Vurdering for prøvenemnder	428	5	85	21,02%

Tabell 1: Oversikt over populasjon, utvalg og svarprosent.

Svarprosenten er beregnet ut fra det antall respondenter som har påbegynt og/eller gjennomført kursene, mens de som ikke har startet er trukket fra.

For Instruktørkurset utgjør denne 25,4% og for Prøvenemnd 21%. Svarprosentene kunne med fordel vært høyere, samtidig som en god del av deltakerne ikke hadde startet opp da undersøkelsen ble gjennomført og tydeligvis har valgt å ikke svare på undersøkelsen (jf. antallet som har svart «ikke startet»). Vi mener likevel at de svarene vi har fått gir et grunnlag for å si noe om hvordan deltakerne som har svart på undersøkelsen opplever nytten av kursene. Vi kan ikke si noe om hva de som ikke har svart på undersøkelsen mener og kan heller ikke generalisere svarene vi har fått til å gjelde hele utvalget. En supplerende datakilde med videointervjuer bidrar således til å fylle ut bildet noe.

Av de som har svart på undersøkelsene ser vi følgende fordeling på hvor stor del av kurset som er gjennomført:

	Antall				
Kurs	<i>Ja, har gjennomført hele kurset</i>	<i>Nei, men mestparten</i>	<i>Nei, omtrent halvparten</i>	<i>Nei, men er i gang</i>	<i>Nei, har ikke startet ennå</i>
Prøvenemndkurset	55	7	12	11	5
Instruktørkurset	56	24	21	17	24

Tabell 2: Oversikt over hvor stor del av kursene som respondentene har gjennomført.

Beregner man svarprosenten etter hvor mange som enten har fullført hele eller mestparten, havner vi på henholdsvis 14,3% for instruktørkurset og 14,4% for prøvenemndskurset. Dette er selvsagt noe vi må ta med i betraktningen når vi analyserer datamaterialet.

Vi ba respondentene som svarte «Nei, har ikke startet ennå» om å gi en begrunnelse for det. Grunnene som ble oppgitt handler i hovedsak om kapasitet, tidspress og prioritering. Det framkommer ikke noe som tyder på at innholdet eller måten kurset er utformet på er grunnen til at de ikke har gjennomført kurset.

3.3 Analyse av data

Vi har valgt å presentere svarene på spørsmålene i spørreskjemaet samtidig som vi fortløpende har tolket og analysert dataene. Dette har vi gjort for å unngå for mange gjenstagelser som dermed gir en mer lesevennlig rapport. Svarene og analysene forøvrig blir gjengitt både med tabeller, grafer og tekst. Vi har supplert svarene fra spørreundersøkelsen med uttalelser fra videointervjuene innenfor relevante temaer.

Kvantitative data i spørreundersøkelsen

Spørreskjemaet besto av til sammen 31 spørsmål som var inndelt i fem deler:

- Del 1: Demografiske data
- Del 2: Faglig læringsutbytte for nettkurset
- Del 3: Læringsplattform og tilrettelegging
- Del 4: Læringsressurser
- Del 5: Vurdering av kurset og anbefalinger

Spørreskjemaene var like for de to kursene bortsett fra at del 2, som omhandler kursenes læringsutbytte, var forskjellig.

Spørreskjemaet inneholdt både spørsmål og hypoteser/påstander (Ringdal, 2018). Spørsmålene hadde ulike svaralternativer for hvert spørsmål og ble brukt i tilfeller der det ikke var behov for å sammenligne svarene mellom enkeltspørsmål. Påstander med standardiserte/like svaralternativer ble brukt der det var naturlig å sammenligne svarene på flere spørsmål. For eksempel ble det valgt å benytte påstander med like svaralternativer under del 2 – Faglig læringsutbytte og del 3 – Læringsplattform og tilrettelegging. I del 4, som omhandlet læringsressurser, ble det benyttet matrise med valg av standardiserte svar, mens det under del 5 - Vurdering av kurset var spørsmål med varierende svaralternativer.

Kvalitative datakilder gjennom videointervjuer i spørreundersøkelsen

Spørreskjemaene hadde til sammen seks spørsmål med muligheter for fritekstsvar. Hensikten med disse åpne spørsmålene var å få deltakerne til og med egne ord beskrive hvordan de opplevde gjennomføring av kurset uten at vi ga føringer for hva de kunne svare.

I tråd med Kvale et al (2015) er nettopp kvalitative data egnet for å få informantenes subjektive fortolkninger gjennom språket. Svarene ble systematisk inndelt i konsepter og kategorier etter prinsipper for behandling av kvalitative data og deretter analysert.

Videointervjuene er brukt først og fremst for å berike og supplere svarene fra spørreundersøkelsen. Informantene er ikke valgt ut fra et representativt utvalg, men ble valgt ut på bakgrunn av at de enten hadde gjort seg gode refleksjoner rundt kursets innhold og arbeidsformer i kurset avslutningsoppgave eller hadde gjort en ordentlig jobb med kurset så langt de var kommet.

Intervjuene ble gjennomført som semistrukturerte intervju og det var på forhånd utviklet en tematisert intervjuguide. Intervjuguiden hadde til hensikt å få fram deltakernes synspunkter og opplevelse på gjennomføringen av kursene. Intervjuene ble gjennomført med ni deltakere tidlig høsten 2019 på deltakernes egne arbeidsplasser. Det var en intervjuer og en fotograf tilstede ved opptak. Alle intervjuene er transkribert i sin helhet. Klipp fra videomaterialet er satt sammen til informasjons- og markedsføringsfilmer for kursene, og alle utsagn fra informantene er publisert. På samme måte som ved fritekstsvarene i spørreskjemaet har vi også her kategorisert svarene.

3.4 Refleksjoner rundt validitet, reliabilitet, overførbarhet

Troverdighet er viktig i all forskning, og man kan alltid diskutere om metodene som er valgt er relevante for evaluering av nettkursene. Et sentralt spørsmål som gjelder validitet er hvorvidt datamaterialet er relevant for de spørsmål vi ønsker å få svar på, altså om metodene som er brukt egner seg (Kvale & Brinkmann, 2009; Ringdal, 2018), og hvor pålitelig (reliabelt) vi kan si at datamaterialet vi har som grunnlag er. Det dreier det seg om hvilke data som brukes, hvordan de samles inn og ikke minst hvordan disse dataene bearbeides (Johannessen, Christoffersen, & Tufte, 2016).

Vi har derfor gått gjennom noen sentrale spørsmål og refleksjoner som en kontroll for hvordan evalueringen er gjennomført og de svarene vi har fått.

Gitt formålet med evalueringen som handler om brukernes erfaringer og hvordan kursene har bidratt med kompetanseheving, vurderte vi at det ville være ønskelig å få informasjon fra så mange som mulig av de som har påbegynt og/eller har gjennomført nettkursene. Siden et relativt høyt antall deltakere var registrert på kursene valgte vi å bruke spørreskjema for å innhente denne informasjonen fra flest mulig. Ut fra vårt syn mener vi at datamaterialet har bidratt til nettopp dette, selv om vi må ta forbehold om at andre måter å stille spørsmål og andre svaralternativer kan gi andre svar.

For å styrke validiteten valgte vi å bruke både lukkede og åpne spørsmål. De åpne spørsmålene gir en større bredde og rikhet der respondentene har flere muligheter til å utdype hva de mener og dermed kan utvide perspektivene. Vi har vært bevisste på å formulere spørsmålene enkle og forståelig, men allikevel vet vi at det kan være rom for misforståelser eller tolkninger. Vi har ikke hatt grunn til å tro at noen spørsmål har blitt oppfattet feil.

Svaralternativene ble formulert etter hva vi mente ville være gode alternativer. Vi vurderte nøye ulike alternativene for å få fram ulike perspektiver. Det var også et nøytralt svaralternativ. Her kunne vi valgt andre alternativer som kanskje kunne gitt mer variasjon i svarene, men vi tror allikevel at hovedtendensen vil være den samme med andre alternativer.

Det flere er opptatt av er om svarprosenten gir et tilstrekkelig grunnlag for å kunne gi svar på forskningsspørsmålene samt bekrefte hypotesene vi har lagt fram. Vi erkjenner at en høyere svarprosent kunne bidratt til at vi med større sikkerhet kunne bekrefte svarene. Allikevel vil vi hevde at resultatene gir dekkende og verdifull informasjon fordi vi har et relativt høyt antall respondenter som har svart på undersøkelsene. Vi ser også at svarene på spørreskjemaene for begge kursene i liten grad varierer mellom kursene og dermed følger samme mønster. Dette mener vi også bidrar til å styrke reliabiliteten.

Når vi viser til overførbarhet handler det om de funn og resultater som framkommer i undersøkelsen er relevante og dermed kan overføres til andre kontekster (Johannessen et al., 2016), for eksempel ved utvikling av lignende nettkurs for samme eller andre målgrupper.

Vi kan ikke utelukke at samme undersøkelsen med andre respondenter ville gitt andre resultater. Evalueringen som nå foreligger kan derfor bare si noe om hva de som faktisk har svart på undersøkelsen mener. Vi kan derfor heller ikke treffe klare konklusjoner om at disse svarene er representative for andre målgrupper og nettkurs.

For ordens skyld vil vi nevne at vi som forfattere også har hatt en aktiv rolle i utvikling av nettkursene gjennom å være henholdsvis pedagogisk bidragsyter (Line Kristiansen), ansvarlig for support (Marianne Sveen) samt prosjektleder for satsingen (Brit Svoen). Det kan stilles spørsmål om vår rolle som ansatte ved HINN og SELL og med dette koblinger og interesser til utvikling og drift av nettkursene. Ideelt sett bør det være større avstand mellom evaluatorene og prosjektet for å kunne

eliminere mulige påvirkninger. Samtidig kan også forfatterens kunnskap om utviklingsprosessen og kursdeltakerne være en styrke i en slik evaluering.

Intensjonen med evalueringen er å kunne gi en tilbakemelding til oppdragsgiver om det faglige utbyttet brukerne sitter igjen med etter gjennomført kurs, men samtidig ønsker vi gjennom evalueringen å øke SELLS kompetanse om hvordan brukere erfarer nettkursenes læringsplattform, læringsressurser, organisering og tilrettelegging, som er viktig for vår utvikling av lignende kompetansetiltak.

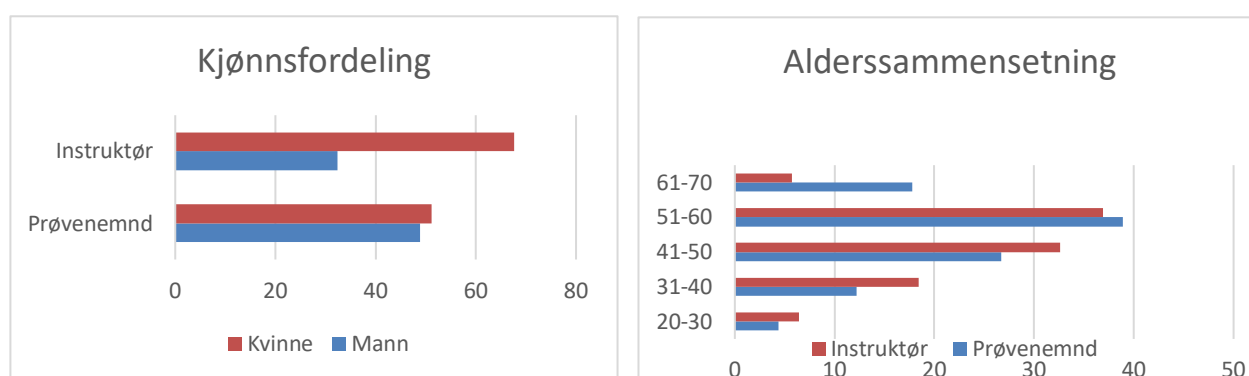
Vi har etter beste evne forsøkt å frikoble oss fra rollene og interessene vi har hatt i prosjektet, og har forsøkt å analysere resultatene ut fra respondentenes utsagn uavhengig av hva vi personlig mener.

4. Resultater

4.1 Demografisk informasjon

I tillegg til arbeidsrelatert informasjon, ble deltakerne i spørreundersøkelsen innledningsvis spurt om kjønn, alder, fagområde og fylkestilhørighet.

Det er et lite flertall av kvinner som har deltatt i undersøkelsen. 67,6% fra nettkurs for instruktører og faglige ledere og 51,1% fra prøvenemndskurset var kvinner. Når det gjelder alderssammensetningen strekker den seg fra 20 til 70 år, med hovedvekt av deltakere i alderen 41-60 på begge kurs.

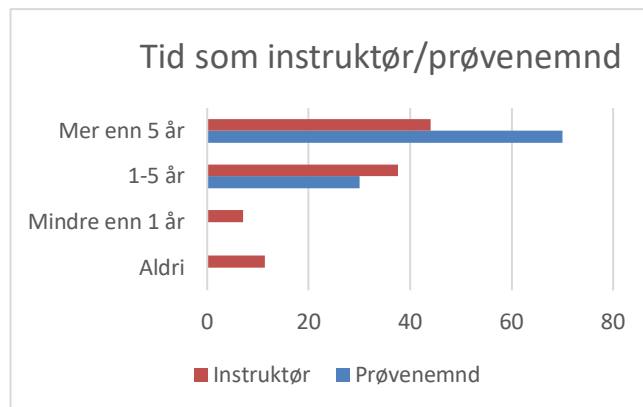
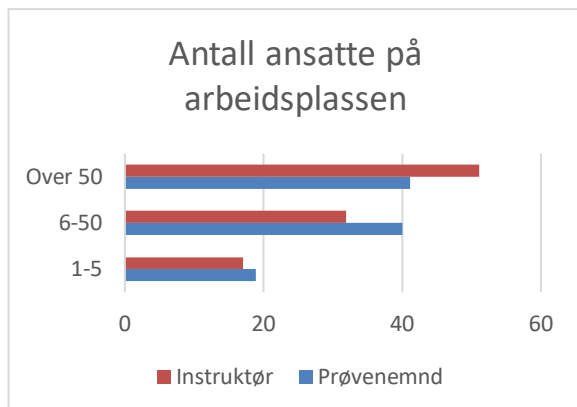


Deltakerne kommer fra både offentlig og privat sektor. Det er jevnt fordelt med henholdsvis 53,9% og 51,1% fra offentlig sektor mot 46,1 og 47,8% fra privat sektor. Én person kommer fra frivillig sektor (prøvenemnd).

I nettkursene er det deltakere fra 102 forskjellige fag i Instruktørkurset og 111 forskjellige fag i Prøvenemndskurset. De største gruppene i begge kurs er fagene *Barne- og ungdomsarbeider* og *Helsearbeiderfag*. Det er også fra disse gruppene vi har høyest svarprosent på undersøkelsen med henholdsvis 14,2% og 14,9% på instruktør og 21,1% og 15,6% på prøvenemndskurset. Det har kommet inn svar fra 36 forskjellige fag i undersøkelsen for prøvenemndskurset og 37 på instruktørkurset.

Når det gjelder hvor mange ansatte det er på arbeidsplassen svarer flertallet at arbeidsstedet har mer enn 50 ansatte, 41,1% på prøvenemnd og 51,1% på instruktørkurset. I underkant av 20% på begge kurs er i bedrifter med kun 1-5 ansatte.

De fleste som har deltatt i undersøkelsen har jobbet som instruktør eller i prøvenemnd i mer enn 5 år, henholdsvis 70% på prøvenemnd og 44% på instruktør. For instruktørkurset er det 11,3% av de som har deltatt som aldri har vært instruktør/veileder og 7,1% har hatt rollen i mindre enn 1 år. For prøvenemnd har alle som har svart deltatt i 1 år eller mer.



På spørsmål om hvor mange de har veiledet/ vært prøvenemnd for svarer 3,2% av deltakerne i undersøkelsen at de aldri har veiledet en lærling tidligere, 45,6% har veiledet 1-5 lærlinger og 51,2% har veiledet mer enn 6 lærlinger i sin tid som instruktør/veileder. På prøvenemndskurset har kun 1.1% av deltakerne i undersøkelsen aldri gjennomført fagprøver. 2,2% har gjennomført 1-5 prøver og 96,7% har gjennomført 6 eller flere prøver.

4.2 Faglig utbytte

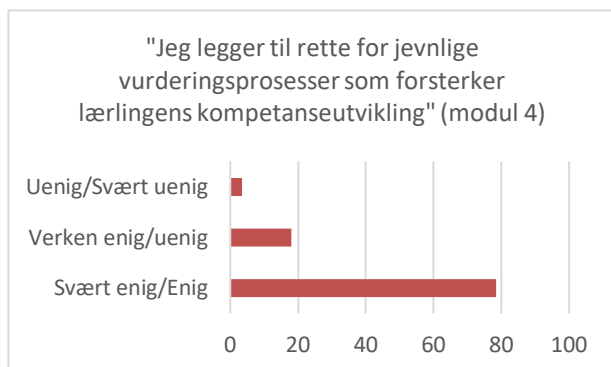
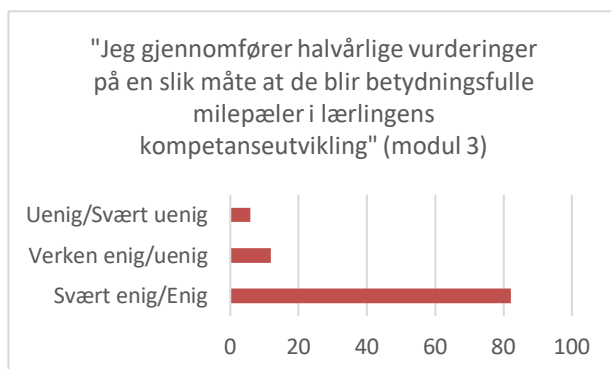
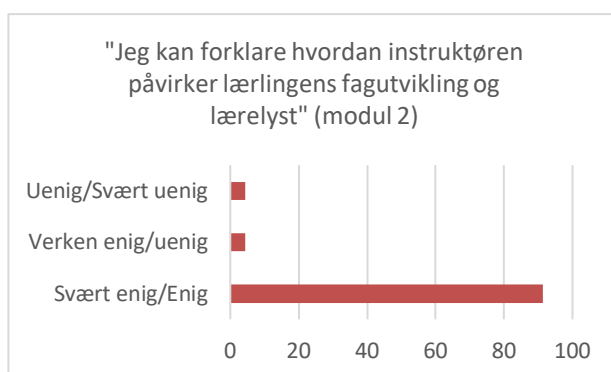
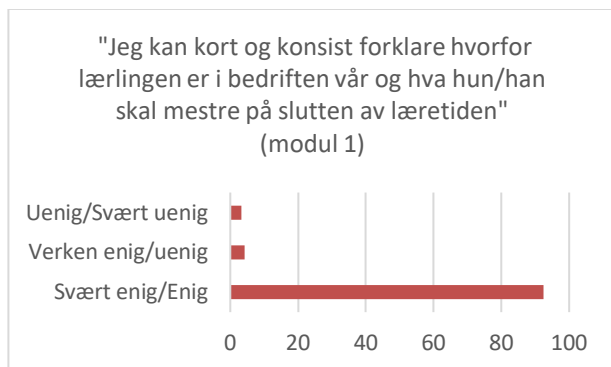
Respondentene for begge kurs ble spurt om faglig utbytte både gjennom kvantitative (avkrysning) og kvalitative (fritekst) spørsmål. I den kvantitative delen ble deltakerne forelagt læringsmålene (se avsnitt 1.3), og ble bedt om å angi i hvilken grad de syntes at hver av disse målene var oppnådd etter å ha tatt hele eller deler av kurset. Den kvalitative delen besto av tre åpne spørsmål knyttet til hvorvidt kursene hadde ført til endringer i veiledning/gjennomføring, om noe hadde vært spesielt nyttig/lærerikt og om noe var savnet/kunne ha vært på en annen måte. Gjennom disse ulike tilnærmingene var målet å fange opp hvorvidt kursene virket etter hensikt i sin nåværende form, men også få mer informasjon om hva som ga best utbytte og innspill til forbedringer.

4.2.1 Høy grad av måloppnåelse

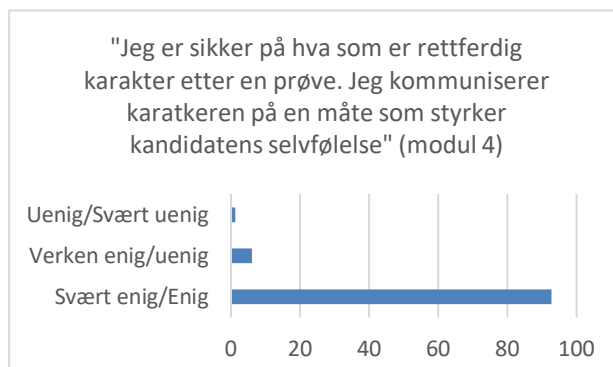
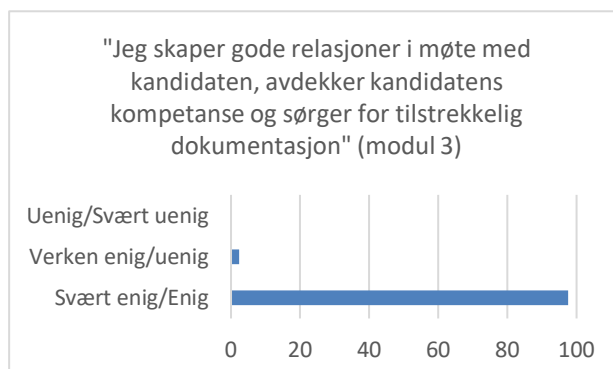
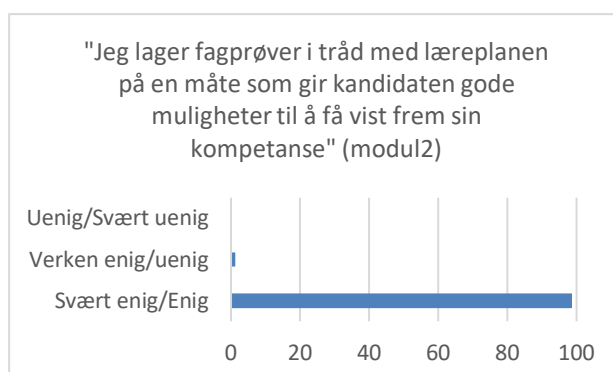
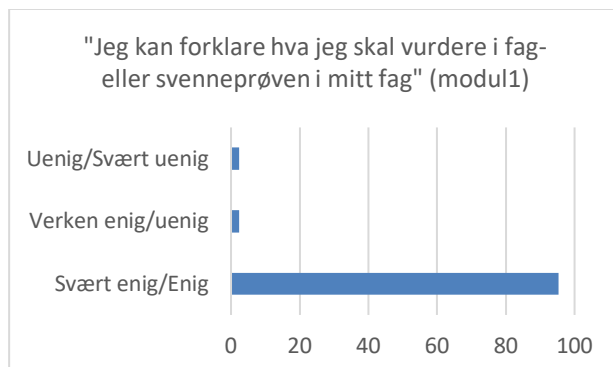
Grad av måloppnåelse ble målt gjennom en egenvurdering. Deltakerne på begge nettkurs ble stilt følgende spørsmål: «Nettkurset i vurdering for prøvenemnder har følgende læringsmål. Hvor godt du synes du har disse beskrivelsene passer for deg etter at du har tatt hele eller deler av kurset?»

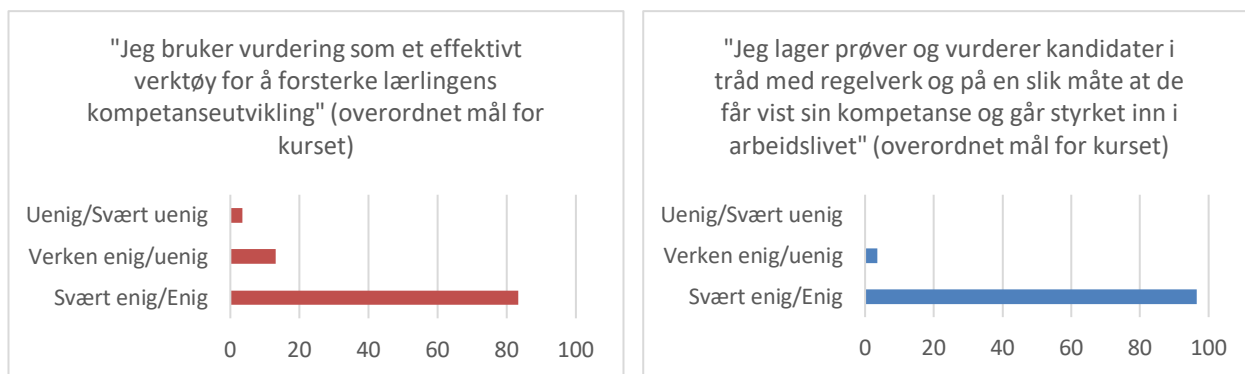
For hver av kursenes fem læringsmål (én for hver modul og én overordnet), ble respondentene bedt om å angi om man var svært enig, enig, verken enig eller uenig, uenig eller svært uenig. Resultatet er presentert i tabellen under, hvor svært enig og enig er slått sammen, og det samme er uenig/svært uenig.

Instruktørkurset



Prøvenemndskurset





Tabell 3: Oversikt over opplevd måloppnåelse for hver modul og for kurset som helhet for instruktørkurset (kolonne 1) og prøvenemndskurset (kolonne 2).

Svarene viser at et stort flertall - fra 78,4% til 92,4% på instruktørkurset og fra 93,8% til 98,7% på prøvenemndskurset – var svært enige eller enige i at læringsmålene var oppnådd.

4.2.2 Deltakere forteller om endret praksis

Det første av de tre kvalitative fritekstspørsmålene knyttet til faglig utbytte er hvorvidt kurset har endret respondentens måte å veilede på for instruktørkurset, og tilsvarende om kurset har endret måten å gjennomføre fag- og svenneprøver på for prøvenemndskurset.

På instruktørkurset svarer de fleste at kurset har endret måten de veileder på. Særlig dette med bevisstgjøring og refleksjon rundt hvordan man veileder og kommuniserer med lærlingen går igjen, som disse sitatene gir eksempler på:

«Ja, jeg blir mer bevisst på hva som sies/gjøres og måten å henvende seg til lærlingene. Ikke minst bli tydeligere på at det er "trygt, og rom for å feile" for å fremme utvikling og nysgjerrigheten til lærlingen.»

«Jeg har blitt mer bevisst på hva jeg skal veilede, og når.»

«Jeg har blitt tydeligere i måten jeg veileder på, som gjør at lærlingen får mer utbytte av veiledningen jeg gir»

Økt trygghet i en veilederrolle hvor man kan kjenne seg litt alene blir også trukket fram, som hos en av informantene som ble videointervjuet:

«når man er opplæringsansvarlig, så er man kanskje litt alene i bedriften fordi det er ofte én person som blir lissom får den jobben, da, ikke sant, og så må man ta med seg sin egen livserfaring, da, og prøve å gjøre det beste ut av det vervet man får, eller det ansvaret man får, og da er det utrolig betryggende å kunne gå gjennom et sånt kurs og så høre andres erfaringer»

Mens andre har ikke hatt samme læringsutbytte:

«Ikke noen stor grad. Strukturerer imidlertid samarbeidet med instruktørene på en bedre måte enn første gang vi hadde lærling.»

«Ikke veldig, men det har hjulpet til å forbedre meg.»

På prøvenemndskurset mener også majoriteten at kurset har endret deres måte å gjennomføre fag- og svenneprøver. Som for instruktørkurset, trekkes økt bevissthet og kommunikasjon med kandidatene fram.

«Jeg er forholdsvis ny som sensor og har blitt mer bevisst i min rolle. Jeg er trygg på å gi kandidaten en karakter som er vurdert på grunnlag av en helhetsvurdering. Det er utrolig spennende å følge kandidaten gjennom fagprøve, og vite at det jeg formidler vil være avgjørende for å skape relasjoner, trygghet og motivasjon hos kandidaten.»

«Ja, tenker enda mer gjennom hele prøva. Fra dialogsamtalen til hvordan en gir gode begrunnelser sammen med en så rettferdig karakter som mulig.»

«Har nok kanskje skjerpet meg litt ift å gjennomføre prøven i tråd med lov og forskrifter»

For noen har kurset til og med vært skjellsettende, som en av videoinformantene uttrykte det:

«jeg føler at jeg sitter igjen som en helt annen person etter at jeg tok det, jeg, med det der – hva jeg lærte der, og hva jeg lærte av de andre, og så måtte jeg konsentrere meg litt sjøl, da.»

Men ikke alle har hatt like mye nytte av kurset:

«Nei, jeg følte at kurset ble for (tid)krevende for meg uten at jeg fikk noe personlig «utbytte». Derfor ble en søndag for lenge siden en kursstart, der jeg etterhvert ble svært usikker, og ikke ønsket å gjennomføre dette.»

«Ikke endret, men synes kurset var veldig bra. Det fikk meg til å reflektere enda mer på hva jeg observerer og hvordan jeg vurderer»

Mange av deltakerne formidler at kurset har ført til at de har endret egen praksis, og særlig gjennom en større bevissthet og refleksjon på de faglige oppgavene, sin egen rolle og hvordan man kommuniserer med lærling/kandidat. Andre har fått større trygghet og bekreftelse på at den måten de utfører vervet sitt på, er i tråd med retningslinjer og regelverk. For enkelte, særlig de med lang erfaring, oppleves kursene som for grunnleggende.

4.2.3 Hva var spesielt nyttig og lærerikt?

Det var stor grad av overensstemmelse i svarene hos respondentene på de to nettkursene på fritekstspørsmålet om det var noe i kurset som hadde vært spesielt nyttig eller lærerikt.

«Jeg synes dette kurset var meget bra, og burde absolutt være ET KRAV å gjennomføre for ALLE som har lærling.»

I tillegg til de som svarte «alt», kan tilbakemeldingene oppsummeres i følgende punkter:

- **Erfaringsdeling:** Å se hvordan andre gjør det og å høre andres erfaringer, ble trukket fram. Det var nyttig å se veiledning i praksis og hvordan andre sensorer jobber, og dialogen i filmene var levende. Deling av oppgaver var også et pluss.
- **Bruk av videoer:** En gjenganger i svarene var videoene, som også er koblet til forrige punkt. Disse gjør kurset mer levende og motiverende, de er inspirerende og lettere å få med seg. Noen synes

det er mer lærerikt å se videoer enn «å lese paragrafer». Flere trakk også fram nytten av å se lærlingenes/kandidatens perspektiv og inntrykk.

- **Dialog og kommunikasjon:** Mange kommenterte hvordan man kan skape en god relasjon til lærling/kandidat. Dette kunne være tips og bevisstgjøring om hvordan stille spørsmål, åpen og lukket kommunikasjon, hvordan gi tilbakemelding for at lærlingen/kandidaten skal oppleve mestring og motivasjon, bruk av språk og kroppsspråk/væremåte og gjennomføring av samtaler/prøver på en mer planlagt og profesjonell måte.
- **Bevisstgjøring og trygghet i rollen:** Kurset har bidratt til at man har blitt tryggere på å arbeide riktig og reflektere over egne handlinger/opptreden/rolle/holdninger.
- **Pedagogisk modell:** Hvordan kurset var lagt opp, med variasjon i fag, at det var konkret, praksisnært, gode enkle forklaringer og at man måtte planlegge oppgaver og gjennomføre dem underveis i kurs var veldig nyttig.
- **Verktøykasse:** Kurset har mange tips og idéer som man kan ta med seg og bruke i egen praksis videre.
- **Faglig utbytte:** På *instruktørkurset* ble særlig følgende trukket fram som spesielt nyttig og lærerikt: Bruk av kompetansemål som utgangspunkt for vurderingskriterier, hvordan veilede, hva som bør med i en vurderingssamtale, måte å veilede på, bevissthet rundt hvordan man kan påvirke lærlinger i deres faglige utvikling, , hva lærlingene har krav på og å forstå regler og forskrifter og bruken av læreplanen bedre. Men også å få bekreftet at mye man allerede gjør blir «gjort riktig».

På *prøvenemndskurset*: Hvordan definere vurderingskriterier, framgangsmåte for å lage og å gjennomføre prøve, innblikk i flere fagområder utover sitt eget, se hvordan andre lager oppgaver og gjennomfører fagprøver, større fokus på å redusere mengde tekst i oppgavene, mulighet til større samarbeid, oppdatering/oppfriskning på regelverk og fagplan, gi framovermeldinger til kandidaten enten man har bestått eller ikke, blitt flinkere til å bruke hele karakterskalaen, reflektere over hvordan man er som sensor, utdannings sirkelen, få bekreftelse på at mye blir gjort riktig.

Mer overordnet ble det uttrykt at lik opplæring er viktig, slik at man har et felles fundament. Det får man gjennom slike nettkurs.

4.2.4 Hva kan forbedres?

På spørsmålet om det er noe i kurset som man savnet eller kunne ha vært annerledes, og i så fall hva, var det noen temaer som gikk igjen fra respondentene på begge kurs.

«Det jeg har savnet er at jeg ikke har fått tid til å jobbe så mye som jeg har ønsket. Det at det tar tid til å være en god veileder og en må sitte mye hjemme for å forberede seg også til alle veileders timene med lærlingen. Og da ble det mest lesing og se alle videoene her inne på kurset. Som jeg synes var veldig bra.»

Interessant nok er det de samme temaene som blir trukket fram som spesielt bra i forrige punkt, som andre igjen synes kunne ha vært annerledes.

- **For lange og mange videoer:** Flere nevnte at videoene var lange, monotone og litt kjedelige, og kunne vært mer spisset og poengtert. Fagene har store forskjeller, og ikke alt innholdet er like relevant. Noen liker bedre å lese tekst enn å se på videoer.

- **For omfattende:** Det handlet både om at man syntes at hele kurset var for omfattende tidkrevende («er det meningen vi skal bruke fritiden til dette?»), men også at innholdet kunne vært mer presist og effektivt presentert, at det i sin nåværende form er gjentagende og kjedelig.

«Utfordringen er at det tar tid å ta kurset og det er ikke alltid lett å få det til i en hektisk hverdag»

- **Pedagogisk modell:** Kurset kunne vært mer oversiktlig, og en bør tidlig i kurset få følelsen at det var noe å hente også for erfarne deltakere, alle har ikke datamaskin slik at det kan bli vanskelig å gjennomføre kurset. Her ble det også ønske om tidsfrist nevnt.
- **Fysiske kurs:** Noen ønsker heller kurs hvor man var fysisk tilstede, og kunne møte folk og kunne tilpasse innhold i forhold til reelle opplevelser/utfordringer.
- **Faglig utbytte:** Her ble det nevnt en rekke temaer på begge kurs, men det var få gjengangere. På *Instruktørkurset* var det ønske om større dypdykk i kompetansemålene og mer fagplan, hvordan håndtere konflikter eller hvis lærlingen er psykisk syk og/eller ikke fungerer og man sliter med å få lærlingen til å forstå faget sitt. Mer fokus på hva lærebedriften bør forberede før de tar inn lærling og elever på utplassering, Mer om evaluering av seg selv i ulike situasjoner med lærlingen, og flere lærlinger som forteller om sine opplevelser.

På *prøvenemndskurset*: Hvordan evaluere underveis og enda tydeligere retningslinjer for å sette riktig karakter, særlig karakteren ikke bestått. Kurs og oppgaver som er mer spisset mot hver yrkesgruppe og det enkelte fag. Opplæringsplanen noe uoversiktlig, bevisstgjøring av sensor sin rolle («der sensor er opptatt av å fremheve sin egen kunnskap») og tilbakemelding og samtale med kandidater om fagprøven. Mer bevissthet rundt arbeidsmiljø, gjennomgang av skjema som blir fylt ut ved ferdig prøve og formalia rundt dette.

4.3 Læringsplattform og tilrettelegging

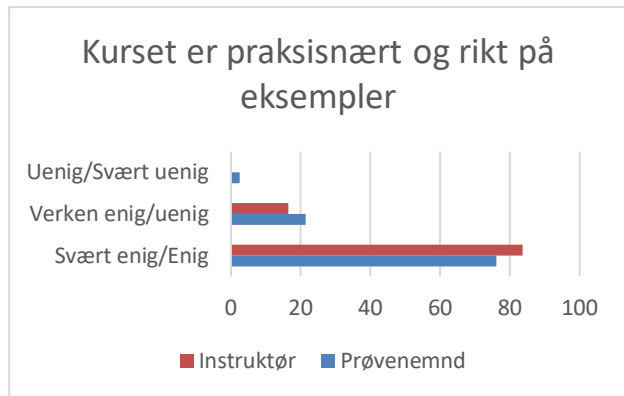
I spørreskjemaene til begge kursene er respondentene spurt om hvor enige/uenige de er rundt påstander som handler om læringsplattformen og tilrettelegging av denne. Fem svaralternativene var gjennomgående for alle påstander; Svært enig, enig, verken enig eller uenig, uenig, svært uenig. Gjennomgående vil vi se at resultatene for begge kursene er svært like og entydige på de fleste påstandene.

4.3.1 Praksisnære eksempler i kurset og i videoer

Påstanden «Kurset er praksisnært og rikt på eksempler» viser for prøvenemndskurset at 20,2% er svært enig, 56% er enig, 21,4% er verken enig eller uenig, mens 1,2% er hhv uenig og svært uenig.

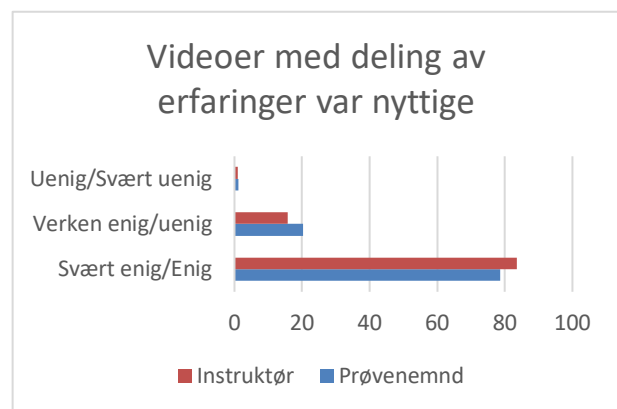
For instruktørkurset ser vi en litt høyere score ved at 31,9% er svært enig, 51,7% er enig mens 16,4% er verken enig eller uenig. Ingen svarer uenig eller svært uenig.

Ut fra disse tallene tolker vi at deltakerne i stor grad opplever eksemplene i de respektive kursene som relevante og praksisnære, til tross for at de representerer deltakelse fra nærmere 40 forskjellige fag.



Vi hadde også med en påstanden om at «*videoer hvor andre prøvenemndsmedlemmer/instruktører/faglige ledere og eksperter delte erfaringer var nyttige*». Også her er resultatene for de to kursene ganske så like ved at majoriteten av svarene, dvs. omlag 80% er enten svært enig eller enig. Bare rundt 1% er uenig i påstanden.

Disse resultatene støtter opp under og bekrefter erfaringer fra andre etter- og videreutdanningstilbud om at den voksne kursdeltakeren verdsetter opplæringstilbud som er skreddersydd og tilpasset egen praksis for at de skal oppleves som relevante (Bradley, 2005; Knowles et al., 2005), og i tråd med Mason (2003) lærer voksne best når de kan bygge på, og utnytte sine erfaringer fra jobb og hverdagsliv.



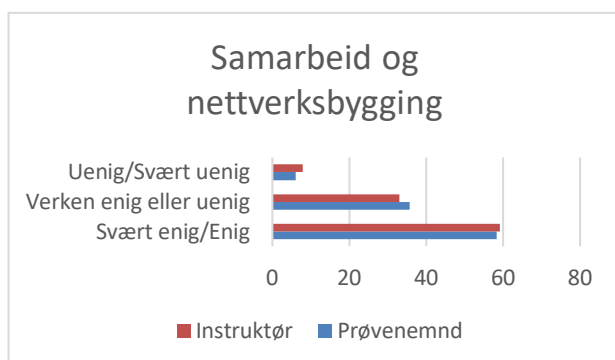
Dette fordrer også at læringsobjekter som inngår i kursene representerer eksempler fra praksis som er til hjelp for å forklare teoretiske modeller. Dette bidrar til at deltakerne i større grad kan identifisere seg med og forstå det faglige innholdet i kurset.

4.3.2 Tilrettelegger for samarbeid og nettverksbygging

På påstanden «*Kurset tilrettelegger for samarbeid og nettverksbygging*» har svarene fordelt seg med henholdsvis vel 57% på svært enig/enig på prøvenemndkurset og vel 59% på instruktørkurset. 35% og 33% har svart verken enig eller uenig og 6% og 7% har svar uenig/svært uenig.

Læring som foregår i et forpliktende fellesskap med mål om å løse utfordringer og problemer i fellesskap viser seg å være både effektiv og engasjerende i følge Säljö et al (2006). Imidlertid har det ikke i disse kursene blitt lagt opp til et utstrakt samarbeid om oppgaver eller aktiviteter, men mer lagt vekt på at deltakerne skal dele sine erfaringer gjennom diskusjonsforum. Det er en kjent erfaring at det kan være utfordrende i alle

nettkurs hvis samarbeid inngår som obligatorisk aktiviteter (Bjørgen & Haaland, 2006). Dette kan være forklaringen på at ikke flere svarer «svært enig/enig». En respondent på prøvenemndskurset uttrykker; «*fikk ingen respons når jeg prøvde å kommunisere med andre*», noe som gir en indikasjon



på at aktiviteten i diskusjonsforumet ikke har fungert etter intensjonen. Det er også utfordrende med nettkurs som har fri-start og fri-fart, fordi deltakerne ikke følger den samme progresjonen gjennom kurset. Nettbasert kommunikasjon kommer gjerne ikke av seg selv, og det forutsetter at noen er "til stede og synes" på nettet med engasjerte kommentarer og innlegg (Dysthe, 2001; Mason, 2003; Slåtto, Creelman, Schneider, Röthler, & Árnason, 2016). Det er derfor et sentralt moment at noen må ta ansvar for å bidra til å inspirere, engasjere og oppmuntre deltakere for at det skal blir aktivitet i nettkursene. Løsningen, som en annen respondent fra instruktørkurset er inne på, er at flere fra samme arbeidsplass deltar samtidig; «*Jeg anbefaler at man er flere som tar kurset i lag, diskuterer og reflekterer over sin rolle og sitt ansvar som lærlingens faglige leder.*» For noen kan en organisering der flere sammen gjennomfører kurset samtidig, både bidra til økt motivasjon for gjennomføring og til å øke læringsutbyttet av kursene.

4.3.3 Varierte arbeidsformer

Videre var en påstand at «*Arbeidsformene i kurset er varierte*». Her sier henholdsvis 66% av respondente fra prøvenemnd, og 78% fra instruktørkurset at de er svært enige/enige, mens 33,3% og 20,5% svarer verken enig eller uenig. Bare 1,2% og 1,8% svarer svært uenig/uenig.

Det har vært lagt vekt på å utvikle en kursmodell med et pedagogisk prinsipp om å tilby varierte undervisningsaktiviteter. I rene nettbaserte opplæringstiltak har dette prinsippet vist seg avgjørende for å gjøre kursinnholdet mer interessant og motiverende.

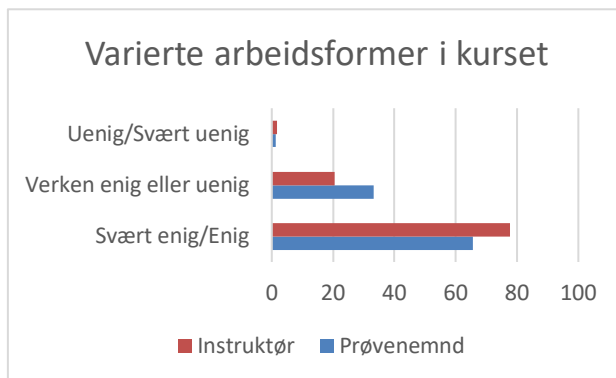
I gjennomføringsmodellen som er utviklet til kurset er det tatt hensyn til at det hele tiden veksles mellom faglig input og ulike aktiviteter som deltakeren skal gjøre. Læringsformer som tar hensyn til at deltakerne i større grad aktiviseres viser å ha større læringseffekt enn passiv læring i form av ren faglig input (Prince, 2004).

Fagstoff presenteres i ulike former; tekst, video, lenker til nettsider, og diverse oppgaver etc. Video presenteres som rene faglige forelesninger, fagsamtaler, intervjuer med fagpersoner og praksiseksempler.

Variasjon kan gjøre kursinnholdet mer interessant og motiverende for deltakerne, noe som kan bidra til å øke kursprogresjonen. En informant fra videointervjuene hevder nettopp dette i sitatet;

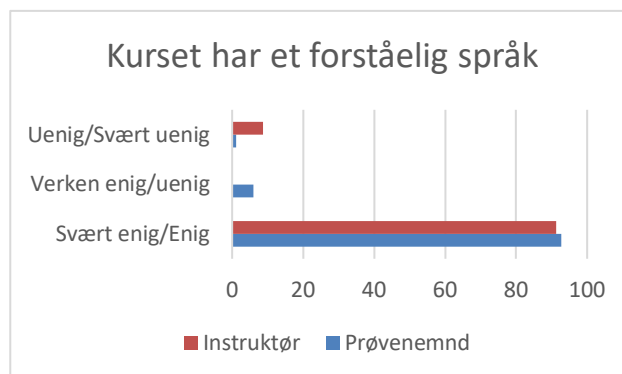
Jeg synes det er utrolig motiverende å se og høre på videosnutter i stedet for å bare lese en tekst. Når du ser videoer og sånn så føler du at du blir mye mer involvert, da, i det budskapet som de prøver å komme med og sånn. Og det er veldig inspirerende, da, og det får meg til å ønske å gå videre i kurset.

Variasjon er forøvrig et velkjent læringsprinsipp, kjent gjennom den såkalte «MAKVIS-modellen». Her fokuseres det på å utvikle opplæringstiltak som både er Motiverende, Aktiviserende, Konkretiserende og med varierte og engasjerende lærings- og vurderingsformer.



4.3.4 Forståelig språk

I utvikling av kursene har det vært etterspørsel fra brukergruppen om at kursene skulle ha et enkelt språk og ikke være for akademiske, eller «Skolske» som enkelte uttrykte det. Vurderinger av språket har gjennomgående vært viktig med tanke på at det skal «treffe» målgruppa. På påstanden «Kurset har et forståelig språk» hevder 58% av prøvenemndkurset at de er svært enige/enige, og hele 93% fra instruktørkurset mener det samme.



En informant fra videointervjuene sier det slik:

Jeg synes at det er lagt opp godt pedagogisk for at språket ikke er vanskelig, jeg tenker at det er et folkelig språk, man prater språk som alle fag vil forstå.

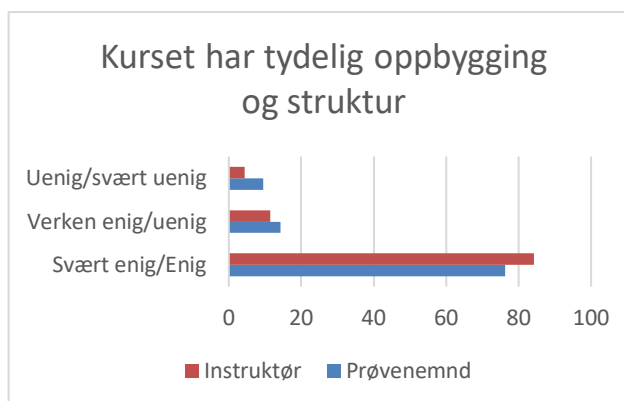
Forskjellen mellom kursene er ikke nødvendigvis så enkel å forklare, da det kan være helt tilfeldig siden kursene er ganske like. En mulig forklaring kan være at prøvenemndkurset er mer tekstbasert og mindre bruk av videoer og praksiseksempler. Det kan også være at målgruppa for dette kurset ikke har så høyt utdanningsnivå.

4.3.5 Oppbygging og struktur

Svarene på påstanden «Kurset har en tydelig oppbygging og struktur» fordeler seg med 76,2% og 84,% på svært enig/enig på henholdsvis prøvemnd og instruktørkurset.

Det er svært liten forskjell mellom kursene og følger i stor grad samme svarmønster.

Som en av respondentene på prøvenemndkurset sier det: «Godt tilrettelagt, forståelig formulert og nyttig verktøy! Anbefales!» mens en annen igjen, som representerer mindretallet i negative tilbakemeldinger, har en annen oppfatning: «Ganske uoversiktlig portal, vanskelig å finne de forskjellige fora, eller hvor langt man er kommet for å fortsette der man slapp»



En respondent for instruktørkurset supplerer med følgende kommentar: «Veldig god struktur! Veldig lett å finne fram, og lett å se tilbake på etterpå også. Helt genialt at man kan jobbe litt slik man vil, og når det passer for en og i sitt eget tempo»

Det er kjent, blant annet fra Mason (2003), at oversiktlige og strukturerte opplæringstiltak, der deltakere til en hver tid vet hva de skal gjøre, er en avgjørende faktor for god studiekvalitet.

4.3.6 Brukervennlig

Det var videre en påstand i undersøkelsen som handler om måten kursene var lagt opp og tilrettelagt. Her ble respondentene bedt om å ta stilling til påstanden «Læringsplattformen er oversiktlig og lett å bruke».

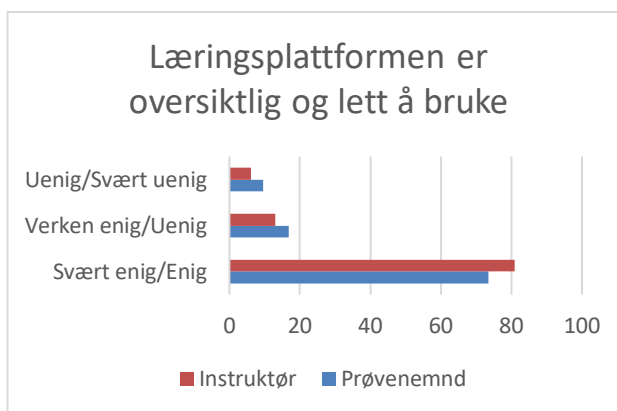
Svarene viser lite variasjon mellom de to kursene og gir støtte for at deltakerne mener at kursene er brukervennlig, med henholdsvis 73% svært enig/enig på prøvenemndkurset og 89% på instruktørkurset.

Det nevnes lite problemer med tekniske forhold når det gjelder innlogging og navigering selv om det forekommer, men i mindre grad.

En uttalelse fra instruktørkurset som støtter opp om måten kursene er tilrettelagt på en brukervennlig måte:

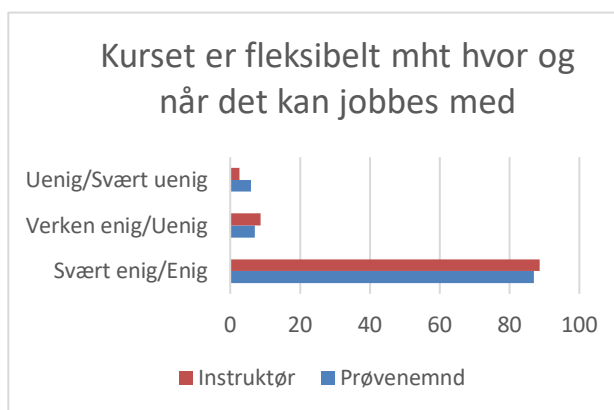
«som 'praktiker' lærer man best med visuell læring. Både visuelt og auditativ med videoene – lett forståelig. Vært mye tyngre å komme gjennom om dette skulle vært lest i pensumform! Good work!»

Voksne nettkursdeltakere har lite tid å bruke til å lete etter informasjon samt unødvendig tekniske problemer. Det er derfor essensielt at innholdet i læringsplattformer både er lett tilgjengelig og at det ikke krever mye tid å sette seg inn hvordan man navigerer og finner fram i kursene.



4.3.7 Fleksibilitet og gjennomføring

Den siste påstanden under dette temaet ble framsatt som «Kurset er fleksibelt både når det gjelder hvor og når jeg skal jobbe med det». Her fordelte svarene seg på 86,9 på svært enig/enig på prøvenemnd og 88,7% på instruktørkurset. Bare 2,6% på prøvenemnd og 6% på instruktørkurset svarte at de var uenige/svært uenige. I dag er mange nettkurs lagt opp med en asynkron gjennomføring nettopp med tanke på at deltakerne i større grad kan tilpasse jobb, omsorgsoppgaver og fritidsaktiviteter. I tillegg har alle nå PC/mobil og nettilgang uansett hvor de befinner seg.



Svarene tyder på at de fleste verdsetter fleksibiliteten høyt og dette støttes gjennom tekstvar fra prøvenemndkurset gjennom flere uttalelser:

«Helt genialt at man kan jobbe i eget tempo, og når det passer...» og en annen:

«Er bare veldig fornøyd med sånne typer kurs som en kan ta når det passer en selv»

Videre sier en:

«Det som er positivt er at man kan sette av 10 minutter og så rekker man å se en video, eller skrive noen ord. Man må ikke sette av timer av gangen», mens en sier: «Tilrettelagt bra slik at man kan ta det litt i sitt eget tempo».

Dette bekreftes også av informant på instruktørkurset som sier;

Når jeg starta på dette kurset, så tenkte jeg hvordan skal jeg få dette til i en hektisk hverdag. Jeg valgte å bruke tid inne i mellom, valgte å bruke en halvtime nå og da, jeg valgte å bruke noen kvelder. På slutten ble jeg så ivrig så da satt jeg lengre tid av gangen for å bli ferdig, jeg syntes det her var veldig interessant.

En annen igjen sier:

«Kurset er veldig fleksibelt. Det krever en innsats av den som skal gjennomføre kurset og derfor er det fint at kurset er tilrettelagt at man kan jobbe med kurset da en har tid til det og at det an gjennomføres som nettkurs».

Men vi vet også at fleksibilitet ikke alltid bare er en fordel, og deltakerne har gjerne ulike forutsetninger for å kunne gjennomføre kompetansehevingstiltak. Noen etterlyser tidsfrister og en fast sluttdato for kurset for å få press på seg til å fullføre gjennom uttalelser som:

«Det har vært både bra og ikke bra at jeg ikke har hatt noe tidsfrist på å gjennomføre kurset. Jeg har hatt litt dårlig samvittighet innimellom for at jeg ikke har fått gjennomført kurset. Har det vært en frist så hadde jeg kanskje vært nødt til å gjennomføre det»

Og en annen etterlyser påminnelser til deltakerne om å fortsette kurset:

«Kurset er kanskje for fleksibelt. Det burde kanskje vært noen tidsfrister, eller at det ble sendt ut påminnelse på sms eller epost når det er lenge siden man har vært inne. Nå har jeg rett og slett glemt den siste bolken for å bli ferdig med kurset»

I noen tilfeller kan det tyde på at arbeidsgiver har gitt anbefaling eller krav om gjennomføringstid, og som denne respondenten satte pris på gjennom uttalelsen;

«Det var veldig bra at vi hadde en viss frist til å gjennomføre kurset, noe som gjorde at jeg hele tiden hadde fokus på dette over den perioden».

For øvrig er en generell anbefaling fra en av deltakerne fra instruktørkurset som dreier seg om at det er *«lurt å rydde plass og ta det over kort tid, for å få flyt i innholdet»*. Det må med andre ord legges til rette for gjennomføring av den enkelte.

Hensynet til voksne studenter og kursdeltakeres behov for fleksibilitet i gjennomføringen av kompetansetiltak er en rammebetingelse som er sentral å merke seg når man utvikler ulike kursopplegg. Disse deltakerne skal i tillegg til kursgjennomføring også kombinere full jobb og familie (Grepperud et al., 2004).

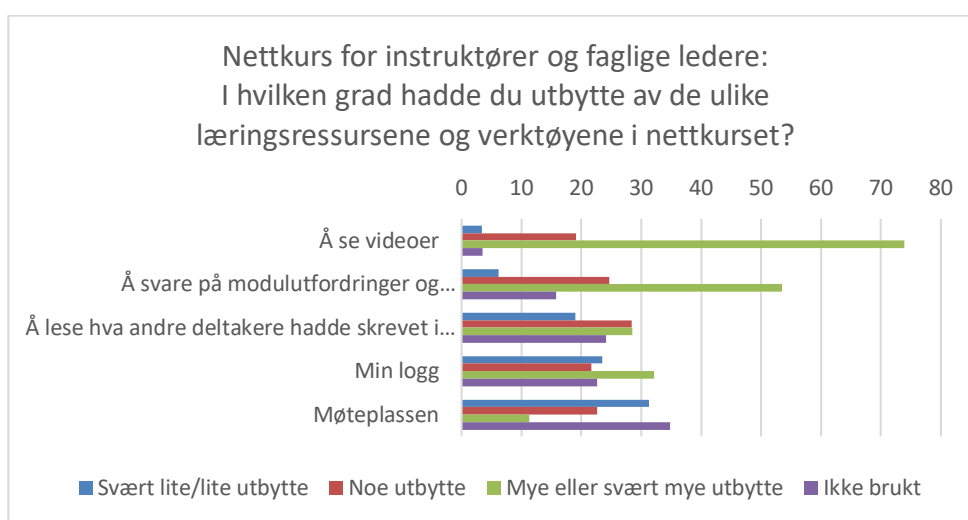
4.4 Læringsressurser

I spørreskjemaet er det en egen kvantitativ del som gjelder læringsressurser, se figur XX og XX, men mange av respondentene har også kommentert læringsressurser i spørreundersøkelsens åpne spørsmål. Dette gjelder først og fremst spørsmålene «Er det noe i kurset som du synes har vært spesielt nyttig eller lærerikt? I så fall hva?» og «Er det noe i kurset som du savnet eller kunne ha vært annerledes? I så fall hva?». Videre har flere trukket fram læringsressursene når de utdyper hvorvidt nettkursene kan anbefales til andre og under generelle kommentarer eller innspill til kurset. I tillegg har videoinformantene også kommentert læringsressursene.

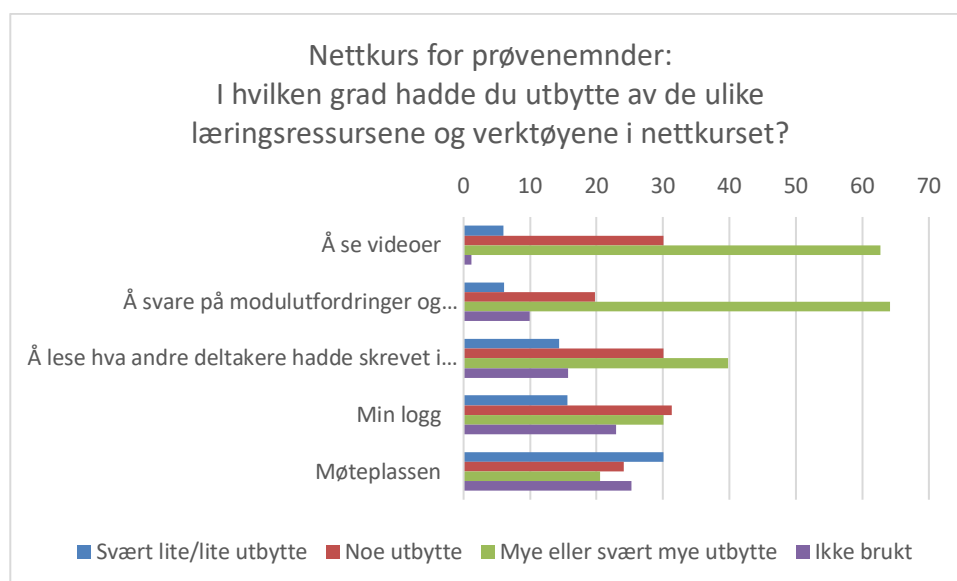
I det kvantitative delen for begge nettkurs ble deltakerne spurt om i hvilken grad de hadde utbytte av de ulike læringsressursene og verktøyene i nettkurset. Det ble her gjort et utvalg av fem ulike ressurser:

- Å se videoer
- Å svare på modulutfordringer og sluttoppgave
- Å lese hva andre deltakere hadde skrevet i forum (svar på modulutfordringer)
- «Min logg»
- Møteplassen

Respondentene ble bedt om å angi om de hadde svært lite utbytte, lite utbytte, noe utbytte, mye utbytte, svært mye utbytte eller ikke brukt for hver av disse. Resultatene er presentert i Figur 9 og Figur 10:



Figur 9: Grad av utbytte av læringsressurser i nettkurs for instruktører og faglige ledere.



Figur 10: Grad av utbytte av læringsressurser i nettkurs for prøvenemnder.

I likhet med mange andre nettkurs (MOOCs), er **video** brukt som den viktigste metoden for formidling av lærestoff (Hansch et al., 2015), og det er over 70 filmer til sammen i de to nettkursene. Et stort flertall (73,9% i nettkurs for instruktører og faglige ledere og 62,7% i nettkurs for prøvenemnder) oppga at de hadde mye eller svært mye utbytte av videoene, mens bare henholdsvis 3,4% (instruktør) og 6% (prøvenemnd) oppga at de hadde svært lite eller lite utbytte.

Video er også hyppig trukket fram av respondentene i det øvrige datamaterialet (se 4.3.1 og 4.3.3). Hovedtendensen er at disse først og fremst oppleves som lærerike og nyttige, selv om noen også har motforestillinger. En av videoinformantene uttrykker seg slik:

Jeg synes mange av de videosnuttene er utrolig bra, fordi at det er tatt med fra så mange forskjellige typer mennesker, det er masse forskjellige læringer som forteller om sine erfaringer, men så har du også bredt utvalg av fagpersoner, da, som har mye erfaring med det å ha læringer og det å drive med utdanning, som også gjør det veldig motiverende.

En annen understreket verdien av erfaringsoverføringen: «Og så synes jeg det var veldig lærerikt da vi så på de andre videofilmene av andre prøvenemnder som har – hvordan de angriper og setter i gang kandidater slik at de skal føle seg trygge ...»

Respondentene fant også det å **svare på modulutfordringer og sluttoppgave** som matnyttig. 64,2% av deltakerne på instruktørkurset og 73,9% på prøvenemndskurset svarte at de hadde mye eller svært mye utbytte av dette. Også her var det relativt få som hadde svært lite eller lite utbytte: Henholdsvis 3,4% (instruktør) og 6% (prøvenemnd).

Oppgavene er også kommentert andre steder i undersøkelsene. En av respondentene trekker fram dette med selvrefleksjon: «at kurset var lagt opp sånn at man måtte gjøre små oppgaver innimellom, for da må man på en måte tenke litt sjøl, gå litt i seg sjøl – hva er det jeg kan, hva er det jeg kan gjøre bedre.». En videoinformant nevner hvordan oppgavene følger lærlingens utviklingsprosess: «Og så har jeg brukt kurset sjøl aktivt nå i møte med den siste lærlingen vi har tatt inn nå, så har jeg prøvd å bruke de her oppgavene som kommer underveis i kurset og sånn til å teste sammen med lærlingen min og sånn.»

Noen syntes at oppgavene var krevende; «terskelen for å komme gjennom med oppgavene bør forenklast for nye medlemmer», mens andre ville ha flere oppgaver og hyppigere tilbakemeldinger.

Det kunne gjerne vært noen refleksjonsoppgaver underveis også og ikke bare på slutten. Det kunne også vært noen flere tilbakemeldinger underveis på det som vi sendte inn.

Hovedinntrykket er allikevel at oppgavene var overkommelige:

Det var veldig interessant å skrive litt om hva det er man har opplevd underveis, man må jo gjøre disse her oppgavene som var en veldig viktig del av kurset. Og det er ikke mye man skal skrive, det er noen korte setninger om hva man har opplevd, hvordan man bruker det her i hverdagen, så det er ikke noe avhandling, det er ikke noe stil.

Den tredje ressursen som var med i spørreundersøkelsen er å **lese hva andre deltakere hadde skrevet i forum**. Her var det spesifisert «svar på modulutfordringer» for å ikke blande med forumet Møteplassen. På instruktørkurset svarte omtrent like mange at de hadde mye eller svært mye utbytte av dette (28,5%) og noe utbytte (28,4%). På prøvenemndskurset er tallene 39,8% for mye eller svært mye utbytte og 30,1% svarte noe utbytte. Her øker også andelen som har svart «ikke brukt» til henholdsvis 24,1% og 15,7%.

De som har kommentert dette andre steder i undersøkelsen, ser ut til å ha stort utbytte av denne delingen, og brukte ord som nyttig og viktig: «Ja, det var nyttig å se andre fag, og se hvordan andre på en måte jobber med fagprøver, det er mye forskjellige settinger rundt omkring i landet.», «Viktig med deling av info» En av videoinformantene hentet inspirasjon til eget arbeid:

Og så var jeg inne og titta på hva de andre skrev rundt omkring. Og da var det veldig mye lurt som dem sa, da, som jeg følte – oj, det har jeg lyst å bruke jeg og, så det har jeg tatt med meg videre, som jeg har sagt til mine som jeg er ute samme med, da, såne ting er veldig lurt å gjøre.

Men andre savnet flere deltakere fra samme fagfelt: «*Opplevde/ fant ikke flere som jobbet med mitt fag og det kunne vært lærerikt å fått noen andre vinklinger på oppgaven gjennom andre prøvenemnder.*»

«**Min logg**» er et privat område i nettkursene hvor man blir oppfordret til å skrive notater og refleksjoner underveis i kurset, og som ingen andre har tilgang til. I underkant av en fjerdedel av respondentene på begge kurs har ikke brukt dette verktøyet, mens blant brukerne er det 53,8% på instruktørkurset som har noe, mye eller svært mye utbytte av dette. For prøvenemndskurset er tallet noe høyere, 61,4%.

Kun en av respondentene har kommentert verktøyet «Min logg» ellers i spørreundersøkelsen, og vedkommende var ikke særlig fornøyd med funksjonaliteten: «*Min logg fungerer veldig dårlig. Vanskelig gjennfinnbarhet og en helt elendig editor.*»

Det siste verktøyet som ble forelagt deltakerne, er «**Møteplassen**». Det er et uformelt forum for hele kurset. Det er helt opp til deltakerne selv å bruke dette forumet, enten for å diskutere eget fag eller diskutere på tvers av alle faggrupper. Møteplassen er svært lite brukt i begge kurs, noe som også gjenspeiles i svarene. På instruktørkurset oppgir 44,6% at de har noe, mye eller svært mye utbytte av Møteplassen, mens henholdsvis 66,1% (instruktør) og 55,4% (prøvenemnd) har svært lite, lite eller har ikke brukt denne.

Selv om en del av deltakerne trekker fram viktigheten av samarbeid ellers i undersøkelsen, er det få som kommenterer hvorfor de ikke har tatt i bruk Møteplassen. Men en skriver: «*Det var for få deltakere da jeg tok kurset, så det var lite å hente på samarbeidsdelen. Med konkrete frister for aktiviteter kan det bli bedre.*»

Avslutningsvis på denne delen om læringsressurser, kan det også nevnes at flere av respondentene har nevnt at de setter pris på variasjonen og sammensetningen. Blant kommentarene om dette er det en som skriver «*Flott med videosnutter, tekst og oppgaver i en lett blanding*» og en annen «*Jeg likte veldig godt at kurset inneholder flere metoder for arbeid og innføring. Kurset består av tekst, videosnutter, refleksjon og oppgaver. En fin variasjon av hvordan du kan ta til deg læring.*»

Med tanke på intensjonen bak læringsressursene i nettkursene, hvor det var et mål å ta i bruk alle seks læringsformene i Laurillards modell, ser det ut til at nettkursene har lyktes langt på vei. Et unntak er samarbeid, som blant annet møteplassen skulle understøtte, men som ikke har blitt tatt noe særlig i bruk i noen av nettkursene.

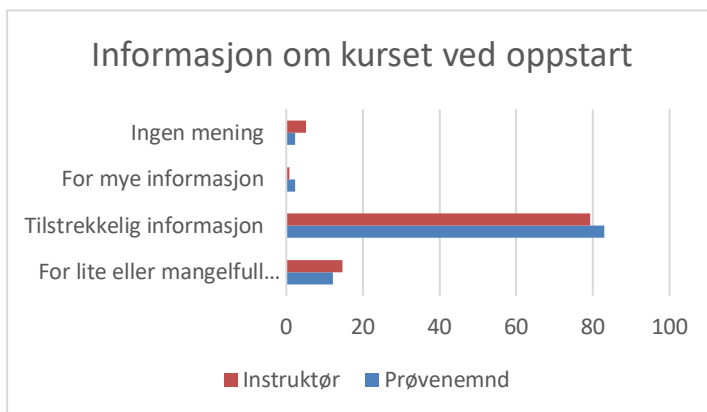
4.5 Informasjon, omfang, nivå og progresjon

I denne delen ble respondentene bedt om å svare på hvor enige eller uenige de var i uttalelser om nettkurset som handlet om; informasjon, omfang, nivå og progresjon. Det kunne kun velges ett svar.

4.5.1 Informasjon om kurset ved oppstart

Svaralternativene for dette spørsmålet var følgende: 1) *For lite eller mangelfull informasjon* 2) *Tilstrekkelig informasjon*, 3) *For mye informasjon* og 4) *Ingen mening*.

Svarene fordelte seg også her ganske likt mellom de to kursene, og majoriteten av respondentene svarer at de har fått tilstrekkelig informasjon, henholdsvis 82,9% på prøvenemndkurset og 79,3% på instruktørkurset. En relativ lav prosentandel (12,2% på prøvenemnd og 14,7% på instruktørkurset) mener de har fått for lite eller mangelfull informasjon ved oppstart.

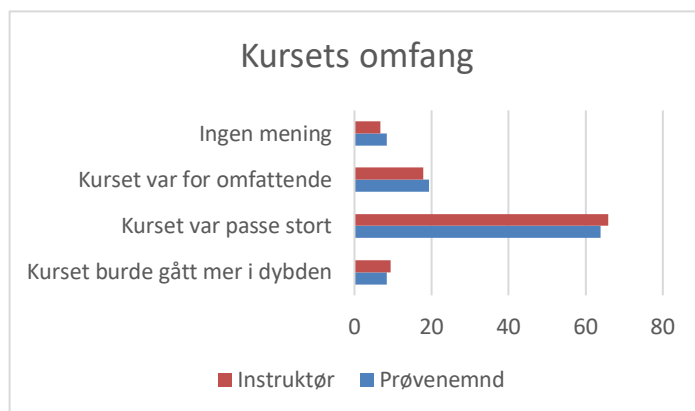


Her vil det være rom for tolkning av hva som kan være grunnen til at noen opplever mangel på informasjon siden det ikke var noe oppfølgingsspørsmål med muligheter for utdypninger. Det kan være manglende informasjon på kurset nettsider eller annet informasjonsmateriell fra høgskolen, Utdanningsdirektoratet, arbeidsgiver eller fylkeskommuner og/eller at informasjonen internt i organisasjonen.

4.5.2 Kursets omfang

Svaralternativene for spørsmålet var: 1) *Kurset burde gått mer i dybden* 2) *Kurset var passe stort* 3) *Kurset var for omfattende* og 4) *Ingen mening*.

Når det gjelder kursets omfang vurderte respondentene de to kursene nesten som identiske i omfang. Resultatene viser at henholdsvis 63,9% for prøvenemndkurset og 65,8% for instruktørkurset synes kurset er passe stort.



Videre sier 19,3% for prøvenemnd og 17,9% for instruktørkurset at de mener at kurset var for omfattende. Dette ser vi også i noen kommentarer fra respondenter fra begge kurs. Dette kan

handle om flere forhold. Noen sier at de har lite tid til å gjennomføre kurset i arbeidstiden mens andre sier at kurset er omfattende og tidkrevende og med fordel kunne vært inndelt i kortere bolker. Som en deltaker på instruktørkurset sier det; «*det var veldre omfattende. Det tok ikke berre nokon få minutt*» og en annen sier: «*man bruker litt for lang tid, tror at dersom det skal brukes må det kortes ned noe*».

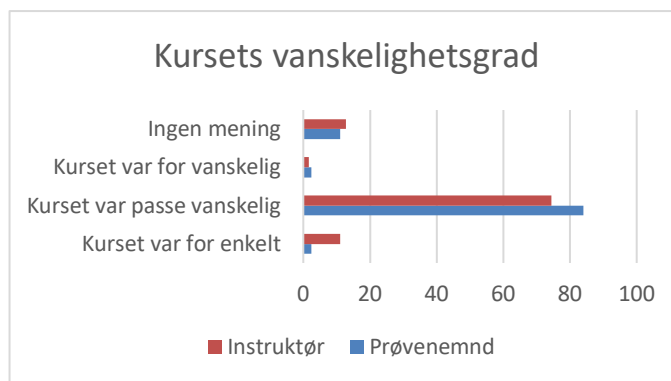
Svaralternativet «*kurset burde gått mer i dybden*» skårer hhv. 8,4% for prøvenemnd og 9,4% for instruktørkurset.

Vurderingen om kursets omfang handler om hvor mye innhold kursene skal ha og hvor mye egeninnsats som kreves for at det til sammen skal gi et forventet læringsutbytte. Sannsynligvis vil dette variere mellom deltakere avhengig av tidligere bakgrunn og behov.

4.5.3 Kursets vanskelighetsgrad

Svaralternativene for dette spørsmålet var: 1) *Kurset var for enkelt* 2) *Kurset var passe vanskelig* 3) *Kurset var for vanskelig* og 4) *Ingen mening*.

Høyest svarprosent har svaralternativet «Kurset var passe vanskelig» med 74,4% for prøvenemnd og 84,1% på instruktørkurset. Dette mener vi tyder på at det er truffet godt med måten det faglige innholdet er presentert og de arbeidsformene det er lagt opp til i kursene. Dette spørsmålet kan også relateres til det mange har vært opptatte av, nemlig at det brukes et forståelig språk «ikke høgskolsk» i kurset.

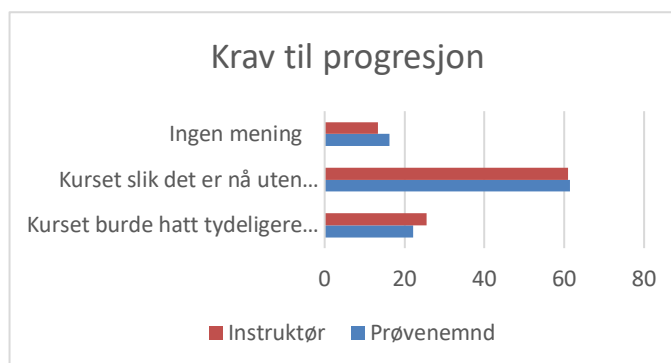


For henholdsvis prøvenemnd og instruktørkurset mener 2,4% og 11,1% at «kurset var for enkelt», mens 2,4% og 1,7% mener «kurset var for vanskelig». Her skal vi være klar over at det kan være grunn til at respondentene har svart mer positivt enn de mener for å unngå å «blottlegge» sin kompetanse.

4.5.4 Krav til progresjon

Svaralternativene for dette spørsmålet var; 1) Kurset burde hatt tydeligere krav til progresjon, for eksempel datofrister 2) Kurset slik det er nå uten frister passer meg bra og 3) Ingen mening.

På dette spørsmålet ser vi at det er litt større variasjon i svarene enn i de foregående, men det følger fortsatt samme mønster for begge kursene. Svaralternativet «Kurset slik det er nå uten frister passer meg bra» skårer høyest med 61% for prøvenemndkurset og 61,5% for instruktørkurset.



25,6% av respondentene på prøvenemnd og 22,2% på instruktørkurset foretrekker svaralternativet «Kurset burde hatt tydeligere krav til progresjon, for eksempel datofrister», mens en relativ høy andel sammenlignet med andre svar, 11% og 16,2%, svarer «Ingen mening».

Disse svarene viser ganske tydelig at de fleste som har svart foretrekker fleksibilitet på den måten at de selv kan bestemme framdrift og progresjon i gjennomføringen. Variasjonen i svarene bekreftes også i spørsmålet som omhandler fleksibilitet tidligere. Her kommer også fram at det er variasjon i svarene når det gjelder dette spørsmålet, som uttalelsen:

«Det har vært både bra og ikke bra at jeg ikke har hatt noe tidsfrist på å gjennomføre kurset. Jeg har hatt litt dårlig samvittighet innimellom for at jeg ikke har fått gjennomført kurset. Har det vært en frist så hadde jeg kanskje vært nødt til å gjennomføre det»

Det er et kjent dilemma at har voksne kursdeltakere sliter med å finne tid til kompetanseheving, jobb og familie som Grepperud, Rønning & Støkken (2004) nevner, og da kan det være til hjelp at det settes tidsfrister for gjennomføring.

4.6 Deltakernes anbefalinger og innspill

På spørsmål om kurset kan anbefales til andre sier over 80% av respondentene at de er enig eller svært enig på begge kurs.

Vi ba videre respondentene utdype sitt svar om hvorfor kurset kan anbefales/ikke anbefales til andre og har prøvd å kategorisere svarene.

Nyttig for nye instruktører/medlemmer i prøvenemnd

For begge kurs anbefales det at kursene vil være nyttige og burde være obligatoriske for nye instruktører/veiledere og prøvenemnder, enten som selvstendig kurs eller som et supplement til de fysiske samlingene som fylkeskommunene arrangerer.

«For ALLE som skal ha, eller har lærling bør dette kurset være obligatorisk! Det handler om at en som veileder blir mer bevisst på hvordan man er som veileder, og hva som kreves av en. I tillegg gir det mer selvtillit og jeg tror at lærlingen vil ha bedre utbytte av læringen sin»

«Jeg håper alle nye prøvenemndsmedlemmer får muligheten til å delta på dette. Det vil være spesielt nyttig for de som er nye.»

En annen uttalelse trekker inn at kursene spiller sammen med tilbudene fylkeskommunen allerede tilbyr som noe som alle bør gjennomføre;

«Jeg synes at dette kurset, sammen med grunnkurs og vurderingskurset som fylkeskommunen tilbyr, er en flott opplæring av nye instruktører og bør være noe alle må igjennom i tiden før og i oppsatt av mottak av lærlinger. Dette for å sikre god kvalitet på opplæring av lærlinger og trygge veiledere i jobben som veileder/instruktør».

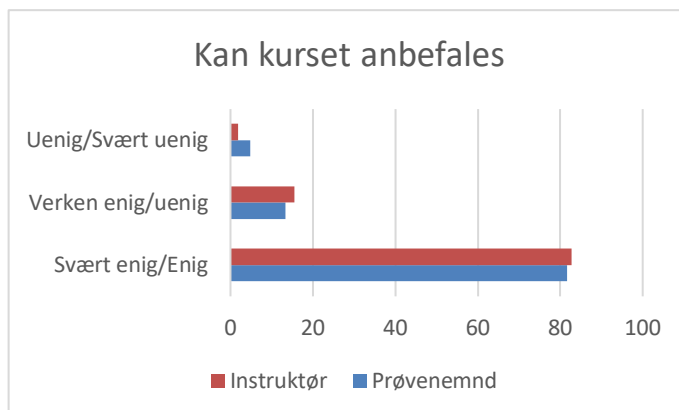
Deltakere som har vært i prøvenemnd i en tid sier at kurset er nyttig i form av repetisjon og oppdatering. Noen mener de hadde hatt bedre nytte av det om de hadde vært nye i rollen, mens andre ser på det som nyttig med oppdatering og bevisstgjøring av sin rolle. Som en erfaren deltaker sier «Det er alltid noe å lære og fint å utveksle og samarbeide erfaring i Prøvenemnd arbeid med andre, og da spesielt på tvers av fylker.»

«Jeg vil anbefale kurset til andre prøvenemnder, så at man kan holde seg oppdatert, og på en måte få friska opp læreplanen og forskrifter og regler rundt fagprøvene til det faget man representerer, slik at man ikke går på autopilot i flere år og vurderer kandidater etter gammel vane (Informant)»

Liknende anbefalinger kommer også frem for instruktørkurset, «Jeg vil absolutt anbefale kurset til andre, jeg tenker det er veldig bra for både nye veiledere og for eldre veiledere som har en del erfaring»

Flere anbefaler kurset fordi at det er viktig å ha en felles plattform og mer likhet for alle i gjennomføring av fagprøver.

«Tenker at alle som skal være med i prøvenemnder bør gjennomføre et slikt kurs. Da jobber alle ut fra de samme verdiene»



«som jeg har kommentert før så sikrer dette lik informasjon til alle som skal være instruktører»

Gode eksempler og verktøykasse som man kan ta med seg inn i sin egen praksis er også ting som trekkes frem som årsaken til at man vil anbefale kurset.

«Jeg har flere faglige lederkurs tidligere. Men dette kurset gikk rett på det aktuelle med å ha lærlinger. Akkurat passe med lovverket, det viktigste her er å vite hvor man finner ting. Man slipper å ta seg fri fra jobben for å gjennomføre det»

«Kurset er virkelighetsnært. Lett å bruke i hverdagen. Det gjør oss faglige ledere mye mer bevisste på hva vi gjør, forslag til hvordan vi skal gjøre det, og hvorfor»

«Kurset anbefales til andre fordi det er svært nyttig i rollen som sensor og sensorarbeid. Kurset gir gode råd og innføring i alle vurderingsdelene»

Samarbeid

Det er ulike måter gjennomføring av opplæringstiltaket er organisert. De aller fleste gjennomfører nettkurset individuelt, enten på jobb i arbeidstiden eller hjemme. Noen fylker har i tillegg organisert gjennomføringen av nettkurset i kombinasjon med fysiske samlinger i fylkene, ved oppstart og/eller underveis.

Å gjennomføre kurset sammen med noen andre for å reflektere og diskutere temaer i kurset påpekes av respondenter.

«Er selv faglig leder, anbefaler mine instruktører om å ta dette. Har vist videoeksempler hvor vi diskuterte det etterpå i samling med mine instruktører slik at de skulle få en smakebit på hva dette var. Samtidig få en liten tankevekker over temaer i videoen»

«Kanskje burde 3-5 deltakere bli koblet sammen, slik at det hadde vært lettere å dra nytte av hverandre»

«Kurset var jo oppbygd i moduler som man på en måte kunne gjøre mye alene når det passer, enten det er på kvelden eller helga eller når man har tid, og så tok vi på en måte innleveringsoppgavene sammen, så vi fikk drøfta litt, ja, gjorde det egentlig litt enklere og hyggeligere å holde på med, (Informant)».

En av respondentene uttrykker savn av fysiske møter:

«jeg skulle ønske at vi kunne møtes etter de første modulene, slik at vi kunne mer snakke om de ulike utfordringene og nytte i de ulike modulene og faget vårt. Da jeg ser og føler at vi gjør mye ulike ting og hvor dypt en går i veiledningen til lærlingene»

Forankring hos ledelsen/kursbetingelser

Det er gitt noen tilbakemeldinger som tydelig adresserer forhold til ledelsen når det gjelder gjennomføring av kurset;

«det er vanskelig å få forståelsen av nytten i den øverste ledelsen i bedriften»

mens en annen sier:

«Forankring blant ledelsen til de som skal ta kurset, tilrettelegge for arbeid med kurset i arbeidstiden. Evt. må det diskuteres om det skal tas hjemme mot noe avspasering. Dette er viktig å komme med noen føringer rundt, ellers er jeg redd for at kurset ikke blir benyttet».

Det er få respondenter som mener at kurset ikke kan anbefales. 4.8% på prøvenemndskurset og 1,8% på instruktørkurset svarer at de er uenig eller svært uenig på at de kan anbefale kurset til andre. I utdypende kommentarer på dette spørsmålet kommer omfang inn som et tema

«Det er for omfattende i en travel hverdag med mange ulike oppgaver»

Andre igjen ser ikke på omfanget som et hinder for kurset. Men ser det som positivt at det favner bredt:

«Det jeg vil si, da, det er at det er et veldig omfattende kurs, men det er utrolig bra også, fordi at det belyser mange av de forskjellige situasjonene som oppstår når man har en lærling helt fra man tar dem i mot og fram til siste halvårsvurdering. Så det er utrolig bra, da (Informant)»

«Kurset ville hatt større nytte da jeg starta i nemnda. Nå har jeg langt over 100 prøver, og har «andre» spørsmål som kunne vært interessant å diskutere med kolleger i faget.»

Av de utdypende kommentarene på dette spørsmålet er det grunn til å tro at årsaken til at noen av respondentene ikke anbefaler kurset i stor grad handler om omfanget av kurset og også at man besitter lang erfaring fra før.

5. Konklusjon og anbefalinger

Målet med denne evalueringen har vært å undersøke i hvilken grad nettkursene har bidratt til et kompetanseløft for instruktører, faglige ledere og prøvenemnder, og å finne ut hvordan kursene har blitt mottatt i sin nåværende form. Dette ble operasjonalisert gjennom følgende fire kategorier:

1. Det faglige utbyttet av kursene
2. Læringsplattformen, pedagogisk opplegg og tilrettelegging av kursene
3. Utbytte av læringsressurser og verktøy som inngår i kursene
4. Deltakernes anbefalinger og innspill om kursene.

På spørsmål om måloppnåelse i nettkursene, oppgir hele 86% av respondentene på nettkurset for instruktører og faglige ledere og 96% for nettkurset for prøvenemnder at målet er nådd (snittall). Svar på oppfølgingsspørsmål viser at deltakerne opplever en positiv endring i praksis i måten å veilede/gjennomføre fag- og svenneprøver på. Særlig dette med faglig utbytte, bevisstgjøring og trygghet i rollen, tips og gode råd om hvordan man kommuniserer med lærling/kandidat og refleksjon over egen praksis trekkes fram av mange i begge nettkursene. Tilbakemeldingene tyder også på at nettkursene har størst utbytte for dem som er nye eller relativt nye som instruktører, faglig ledere eller prøvenemndsmedlemmer. Men det er også deltakere som synes at kurset er for grunnleggende, tidkrevende eller ikke ønsker nettkurs i det hele tatt.

Tilbakemeldingene på læringsplattform og tilrettelegging av kursene viser at en stor majoritet opplever kursene som fleksible, brukervennlige og med en tydelig oppbygging og struktur. Når det gjelder språket, er det et skille mellom nettkursene. Mens 93% i instruktørkurset er enig eller svært enig i at kurset har et forståelig språk, er tallet for prøvenemndskurset bare 58%. Dette kan ha sammenheng med at det sistnevnte kurs er noe mer tekstbasert, men datamaterialet gir ikke noe tydelig svar på dette.

Det har vært et mål, underbygget av læringsteori, at nettkursene skal ha varierte læringsformer. Dette inkluderer formidling (som å se video og å lese tekst), utforsking (oppsøke informasjon), praktisk utprøving, diskusjoner med andre deltakere, produksjon (oppgaveløsning, refleksjon) og samarbeid (Laurillard, 2002, 2012). Flere av respondentene har framhevet denne sammensetningen av læringsressurser som positivt i sine tilbakemeldinger. På direkte spørsmål om respondentene synes at arbeidsformene i kurset er varierte, svarer 78% på instruktørkurset at de er svært enige eller enige, mens tilsvarende tall for prøvenemndskurset er en del lavere: 66%. Samtidig har nesten ingen svart at de er uenige.

Begge nettkursene gjør utstrakt bruk av video, både i form av faglige innlegg fra fageksperter (mikroleksjoner), erfaringsdeling/intervjuer og praksiseksempler. Videoene blir godt tatt imot av respondentene, kun 3,4% (instruktører og faglige ledere) og 6% (prøvenemnder) oppga at de ikke hadde utbytte av disse. Den positive responsen blir i datamaterialet utdypet med ord som lærerike, nyttige og motiverende. Rundt 80% på begge nettkurs var også svært enig eller enig i at erfaringsdeling gjennom video var nyttig. Samtidig er det flere som synes at det er for mange og for lange videoer, og at budskapet kan spisses.

Videre finner majoriteten av respondentene oppgavene i kurset (modulutfordringer og sluttoppgaver) lærerike. Mange har også nytte av å lese andre deltakers bidrag i diskusjonsforaene. Verktøyet «Min logg», en privat integrert editor til bruk for egne notater og refleksjoner, svarer henholdsvis 53,8% (instruktør) og 61,4% (prøvenemnd) at de har utbytte av, men her er det rundt 25% som ikke har tatt verktøyet i bruk.

En funn i evalueringen er at tilretteleggingen for samarbeid og nettverksbygging i nettkursene ikke scorer spesielt høyt. Bare nærmere 60% av respondentene er enig eller svært enig i dette, noe som bekreftes av den faktiske bruken av Møteplass-forumet i nettkursene. Dette er en ressurs for uformell kontakt og diskusjoner. Hvorfor Møteplassen i så liten grad er tatt i bruk, kan skyldes at de styrte aktivitetene i nettkursene legger opp til *deling*, ikke minst gjennom de avsluttende oppgavene i hver av kursmodulene (modulutfordringene), men ikke krever forpliktende *samarbeid*. Dette er en kjent problemstilling i nettkurs, hvor høy grad av individuell fleksibilitet (selvvalgt oppstart, progresjon og avslutning) er utfordrende å kombinere med samarbeidende aktiviteter og nettverksbygging. Når dette skal skje uforpliktende og uformelt, blir denne type aktiviteter gjerne nedprioritert.

Samarbeid handler også om hvordan gjennomføringen av nettkurset organiseres, og flere respondenter oppfordrer til å gjennomføre nettkurset sammen med andre, gjerne fra samme arbeidsplass eller prøvenemnd. Å kombinere nettkurs med fysiske samlinger er også et uttrykt ønske.

Deltakerne i spørreundersøkelsen ble også spurt om omfang, nivå, progresjon og informasjon om kurset ved oppstart. Her var det særlig var knyttet spenning til hva deltakerne synes om omfanget av kurset, da enkelte av fylkeskommunene har gitt uttrykk for at de synes det er for omfattende. Interessant nok syntes de fleste deltakerne at kurset var passe stort (65,8% på instruktørkurset og 63,9% på prøvenemnd), mens bare 17,9% (instruktør) og 19,3% (prøvenemnd) fant det for omfattende. I underkant av 10% på begge kurs ønsket til og med at kurset skulle gå enda mer i dybden. Dette tyder på at omfanget sett fra deltakernes side er akseptabelt, men at omfanget med fordel kan kommuniseres tydeligere overfor deltakerne før eller ved oppstart.

Også med hensyn til vanskelighetsgrad ser nettkursene ut til å truffet bra. Her svarer 84,1% (instruktør) og 74,4% (prøvenemnd) at de synes at kurset er passe vanskelig. Progresjon var et annet tema som har vært diskutert, da mange av deltakerne så langt ikke har fullført nettkursene. Her svarer rundt 61% på begge kurs at kurset slik det er nå uten frister passer dem bra, mens rundt en fjerdedel (hhv 22,2% og 25,6%) synes at kurset burde hatt tydeligere krav til progresjon (som datofrister). Basert på enkeltkommentarer og innspill fra respondentene, kan det se ut som om den avsluttende oppgaven kan være en flaskehals for fullføringen, da denne krever at man har gjennomført halvårsvurdering med lærling (instruktørkurset) eller en fag- eller svenneprøve (prøvenemnd). De fleste av respondentene er også godt fornøyde med informasjonen de fikk da de startet opp.

Over 80% av respondentene på begge nettkurs kan anbefale kurset til andre, mens kun 1,8% (instruktør) og 4,8% (prøvenemnd) ikke er enige. Flere tar også til ordet for at nettkursene bør være obligatorisk for alle nye instruktører, faglige ledere og prøvenemndsmedlemmer, også for i større grad sikre lik praksis både innenfor og på tvers av fag. Men også de som er erfarne i rollen kan ha god nytte av nettkursene til oppdatering og repetisjon.

Basert på funnene i denne evalueringsrapporten, ser det ut til at begge nettkursene fungerer meget godt både faglig og pedagogisk, og er i tråd med intensjonen i oppdraget gitt av Utdanningsdirektoratet. Det er allikevel noen områder som vi anbefaler at det blir tatt tak i.

1. Nettkursene bør inngå i, eller integreres bedre, i en kompetansehevingsstrategi i lærebedrifter (nettkurs for instruktører og faglige ledere) og fylkeskommuner (begge kurs). Dette er gjort enkelte steder, og med gode resultater. En god forankring er viktig for deltakerne.
2. Samarbeidet både fysisk og på nett bør styrkes. Dette kan skje gjennom samlinger organisert av fylkeskommunene, eller at man går flere sammen på arbeidsplassen eller i oppnevnte prøvenemnder. Det bør legges opp til mer forpliktende samarbeid og nettverksbygging også i nettkursene.
3. Selv om deltakerne verdsetter den store fleksibiliteten i nettkursene, er det mange som så langt ikke har fullført. Selv om det legges opp til at man skal ta kurset over tid, i kombinasjon med oppgaver man gjør overfor lærlingen eller gjennomføring av fag/svenneprøve, bør man vurdere

incitamenter eller frister for at deltakerne fullfører kurset innen en viss tidsfrist (for eksempel et halvt år) for å sikre en viss kontinuitet.

4. Transkriberinger bør legges ut av alle videoressursene slik at de som foretrekker å lese framfor å se videoene har mulighet til dette.

Litteraturliste

- Bjørger, A. M., & Haaland, S. O. (2006). *Lærere møter nett - digitalt grep på didaktikken? : evaluering av utvikling og gjennomføring av to mastergradsstudier ved Avdeling for helse- og sosialfaglig arbeid og velferdspolitikkk ved Høgskolen i Lillehammer høsten 2004-våren 2005* (Vol. nr 174/2006). Lillehammer: Høgskolen i Lillehammer.
- Bjørndal, B., & Lieberg, S. (1978). *Nye veier i didaktikken? : en innføring i didaktiske emner og begreper*. Oslo: Aschehoug.
- Bradley, P. (2005). *How to teach evidence-based practice? Two theory-based interventions and a systematic review*. (Doctoral Thesis Doctoral Thesis). The University of Oslo, Oslo.
- Dysthe, O. (2001). *Dialog, samspel og læring*. Oslo: Abstrakt forl.
- Grepperud, G., Rønning, W. M., & Støkken, A. M. (2004). *Liv og læring : voksnes vilkår for fleksibel læring : en forstudie*. Trondheim: VOX.
- Grønmo, S. (2016). *Samfunnsvitenskapelige metoder* (2. utg. ed.). Bergen: Fagbokforl.
- Hansch, A., Hillers, L., McConachie, K., Newman, C., Schildhauer, T., & Schumidt, P. (2015). *Video and Online Learning: Critical Reflections and Findings From the Field* (Vol. 2015-02). Berlin: Alexander von Humboldt - Institut für Internet und Gesellschaft.
- Hauge, T. E., Lund, A., & Vestøl, J. M. (2007). *Undervisning i endring : IKT, aktivitet, design*. Oslo: Abstrakt forl.
- Hiim, H., & Hippe, E. (2001). *Å utdanne profesjonelle yrkesutøvere*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Imsen, G. (2016). *Lærerens verden : innføring i generell didaktikk* (5. utg. ed.). Oslo: Universitetsforl.
- Johannessen, A., Christoffersen, L., & Tufte, P. A. (2016). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (5. utg. ed.). Oslo: Abstrakt.
- Knowles, M. S., Holton, E. F., & Swanson, R. A. (2005). *The adult learner : the definitive classic in adult education and human resource development*(6th ed. ed.).
- Kunnskapsdepartementet. (2015). *Yrkesfaglærerløftet – for fremtidens fagarbeidere (Strategi)*. Oslo: Kunnskapsdepartementet Retrieved from https://www.regjeringen.no/contentassets/a196e650447d459faa1b1e1879216f3e/kd_yrkesfaglarerloftet_web_01.10.pdf
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *InterViews: Learning the Craft of Qualitative Research Interviewing* (Second ed.). Los Angeles: Sage.
- Kvale, S., Brinkmann, S., Anderssen, T. M., & Rygge, J. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3. utg. ed.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Laurillard, D. (2002). *Rethinking university teaching: a conversational framework for the effective use of learning technologies*. London: Routledge/Falmer.
- Laurillard, D. (2012). *Teaching as a design science : building pedagogical patterns for learning and technology*.
- Laurillard, D. (2018). *Blended and online learning: Changing the pedagogical landscape*. Paper presented at the OOFHEC2018: The Online, Open and Flexible Higher Education Conference, Aarhus.

- Ludvigsen, S. R., & Hoel, T. L. (Eds.). (2002). *Et utdanningssystem i endring. IKT og læring*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Lund, Ø. (2019). "Men det skjer ikke av seg sjøl likevel..." Utvidet deltakerundersøkelse av det skolebaserte kompetanseutviklingsprogrammet SkoleVFL 1.0. Sluttrapport 2017 (2). Retrieved from Tromsø:
- Lund, Ø. (2020). "Oi! Her har det virkelig skjedd noe!" Rapport fra evaluering av det skolebaserte kompetanseutviklingsprogrammet SkoleVFL 2.0 (8). Retrieved from Tromsø:
- Mason, R. (2003). *Successful online learning conferences: What is the magic formula? I Læring i dialog på nettet*. Retrieved from
- Meld. St. 20. (2013). *Meld. St. 20 (2012–2013) På rett vei - kvalitet og mangfold i fellesskolen*. Oslo: Kunnskapsdepartementet Retrieved from <https://www.regjeringen.no/contentassets/53bb6e5685704455b06fdd289212d108/no/pdfs/stm201220130020000dddpdfs.pdf>
- Meld. St. 28. (2016). *Meld. St. 28 (2015–2016) Fag - Fordypning - Forståelse - en fornyelse av Kunnskapsløftet*. Oslo: Kunnskapsdepartementet Retrieved from <https://www.regjeringen.no/contentassets/e8e1f41732ca4a64b003fca213ae663b/no/pdfs/stm201520160028000dddpdfs.pdf>
- Prince, M. (2004). Does Active Learning Work? A Review of the Research. *Journal of Engineering Education*, 93(3), 223-231. doi:10.1002/j.2168-9830.2004.tb00809.x
- Ringdal, K. (2018). *Enhet og mangfold : samfunnsvitenskapelig forskning og kvantitativ metode* (4. utg. ed.). Bergen: Fagbokforl.
- Slåtto, T., Creelman, A., Schneider, M., Röthler, D., & Árnason, H. (2016). Effective Interactive Webinars: Methods to facilitate learning in open collaborative learning environments. A toolbook for practitioners/facilitators. In (pp. 98).
- Säljö, R., & Moen, S. (2006). *Læring og kulturelle redskaper : om læreprosesser og den kollektive hukommelsen*. Oslo: Cappelen akademisk forl.

Vedlegg

Vedlegg A: Spørreskjema – nettkurs for instruktører og faglige ledere.

Vedlegg B: Spørreskjema – nettkurs for prøvenemnder.

Evaluering av nettkurs i vurdering for instruktører, faglige ledere og prøvenemnder

Side 1



VURDERING I LÆREBEDRIFT

Nettkurs for instruktører og faglige ledere

Hei!

Du har mottatt denne spørreundersøkelsen fordi du enten har fullført eller er registrert som deltaker på [nettkurs i vurdering](#) for instruktører og faglige ledere.

Dine tilbakemeldinger – enten du har tatt hele kurset eller bare så vidt er i gang - er svært viktige for oss for å evaluere kurset og sikre at det blir best mulig.

Undersøkelsen består av fire deler, og de fleste spørsmål har svaralternativer. Det tar derfor bare noen få minutter å svare.

Undersøkelsen er anonym, og når du svarer samtykker du i at HINN kan bruke datagrunnlaget i utvikling av nettkurset samt forskningsformål. Ingen personer kan identifiseres i publikasjoner. Dersom du senere vil trekke dette samtykket, ta kontakt med brit.svoen@inn.no.

Som takk for at du stiller opp, er du med i trekningen av to gavekort (universal presentkort på kr. 1000,-) som kan brukes over hele landet. Du må da registrere din e-postadresse helt til slutt i skjemaet.

Spørsmål vedrørende undersøkelsen kan stilles til prosjektleder Brit Svoen på e-post brit.svoen@inn.no.

Utsatt svarfrist: 2. januar 2020.

Tusen takk!

Med vennlig hilsen

Høgskolen i Innlandet ved Brit Svoen

1. Kjønn *

- ☐ Kvinne
- ☐ Mann
- ☐ Annet

2. Alder *

- ☐ 20 - 30
- ☐ 31 - 40
- ☐ 41 - 50
- ☐ 51 - 60
- ☐ 61 - 70

3. Fag *

Velg ...

4. Arbeidssted *

Velg ...

5. I hvilken sektor arbeider du? *

- ☐ Offentlig
- ☐ Privat
- ☐ Frivillig

6. Hvor mange ansatte er det på arbeidsplassen din? *

- ☐ 1 - 5
- ☐ 6 - 50
- ☐ over 50

7. Hvor lenge har du jobbet som instruktør/faglig leder? *

- ☐ Aldri
- ☐ Mindre enn 1 år
- ☐ 1 - 5 år
- ☐ Mer enn 5 år

8. Hvor mange lærlinger har du veiledet? *




Dette elementet vises kun dersom alternativet «Mer enn 5 år», «1 - 5 år» eller «Mindre enn 1 år» er valgt i spørsmålet «7. Hvor lenge har du jobbet som instruktør/faglig leder?»

- ☐ Ingen
- ☐ 1 - 5
- ☐ 6 eller flere

9. Har du fullført hele kurset? *

- ☐ Ja
- ☐ Nei, men mesteparten
- ☐ Nei, omtrent halvparten
- ☐ Nei, men er i gang
- ☐ Nei, har ikke startet ennå

10. Hva er grunnen til at du ikke har startet på kurset?


-  Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, har ikke startet ennå» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

Når du har svart på dette kan du avslutte undersøkelsen da resten av spørsmålene ikke vil være relevante for deg.




Sideskift

Side 2

-  Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

FAGLIG UTBYTTE

-  Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

11. Nettkurset i vurdering for instruktører og faglige ledere har følgende læringsmål. Hvor godt du synes du har disse beskrivelsene passer for deg etter at du har tatt hele eller deler av kurset?

- Jeg kan kort og konsist forklare hvorfor lærlingen er i bedriften vår og hva hun/han skal mestre på slutten av læretiden (modul 1).

- ☒ Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

- ☐ Svært enig
- ☐ Ganske enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Litt enig
- ☐ Svært uenig

- Jeg kan forklare hvordan instruktøren påvirker lærlingens fagutvikling og lærelyst (modul 2)

- ☒ Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

- ☐ Svært enig
- ☐ Ganske enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Litt enig
- ☐ Svært uenig

- Jeg gjennomfører halvårlige vurderinger på en slik måte at de blir betydningsfulle milepæler i lærlingens kompetanseutvikling (modul 3)

- ☒ Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

- ☐ Svært enig
- ☐ Ganske enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Litt enig
- ☐ Svært uenig

- Jeg legger til rette for jevnlige vurderingsprosesser som forsterker lærlingens kompetanseutvikling (modul 4)

- ☒ Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9.

Har du fullført hele kurset?»

- ☐ Svært enig
- ☐ Ganske enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Litt enig
- ☐ Svært uenig

- Jeg bruker vurdering som et effektivt verktøy for å forsterke lærlingens kompetanseutvikling (overordnet mål for kurset)



Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

- ☐ Svært enig
- ☐ Ganske enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Litt enig
- ☐ Svært uenig



Sideskift

Side 3



Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

Tanker om det faglige innholdet:

12. Har kurset endret din måte å veilede på?



Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

13. Er det noe i kurset som du synes har vært spesielt nyttig eller lærerikt? I så fall hva?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

14. Er det noe i kurset som du savnet eller kunne ha vært annerledes? I så fall hva?

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»



Sideskift

Side 4




Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

LÆRINGSPLATTFORM OG TILRETTELEGGING: Hvor enig eller uenig er du om disse uttalelsene om nettkurset?**15. Kurset er praksisnært og rikt på eksempler**

Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»


- ☐ Svært enig
- ☐ Enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Uenig
- ☐ Svært uenig

16. Videoene hvor andre instruktører og faglige ledere og eksperter delte erfaringer var nyttige

 Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»


- ☐ Svært enig
- ☐ Enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Uenig
- ☐ Svært uenig

17. Kurset tilrettelegger for samarbeid og nettverksbygging

 Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»


- ☐ Svært enig
- ☐ Enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Uenig
- ☐ Svært uenig

18. Arbeidsformene i kurset er varierte

 Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

- ☐ Svært enig
- ☐ Enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Uenig
- ☐ Svært uenig


19. Kurset har et forståelig språk

 Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9.

Har du fullført hele kurset?»


- ☐ Svært enig
- ☐ Enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Uenig
- ☐ Svært uenig

20. Kurset har en tydelig oppbygging og struktur

 Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»


- ☐ Svært enig
- ☐ Enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Uenig
- ☐ Svært uenig

21. Læringsplattformen er oversiktlig og lett å bruke

 Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»


- ☐ Svært enig
- ☐ Enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Uenig
- ☐ Svært uenig

22. Kurset er fleksibelt både når det gjelder hvor og når jeg skal jobbe med det

 Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

- ☐ Svært enig
- ☐ Enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Uenig
- ☐ Svært uenig

23. Har du noen kommentarer eller innspill som går hvordan kurset er tilrettelagt?

-  Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

 Sideskift

Side 5

24. LÆRINGSRESSURSER: I hvilken grad hadde du utbytte av de ulike læringsressursene og verktøyene i nettkurset?

- Å se videoer

- ☐ Svært lite utbytte
- ☐ Lite utbytte
- ☐ Noe utbytte
- ☐ Mye utbytte
- ☐ Svært mye utbytte
- ☐ Ikke brukt

- Å svare på modulutfordringer og sluttoppgave

- ☐ Svært lite utbytte



Lite utbytte



Noe utbytte



Mye utbytte



Svært mye utbytte



Ikke brukt

- Å lese hva andre deltakere hadde skrevet i forum (svar på modulutfordringer)



Svært lite utbytte



Lite utbytte



Noe utbytte



Mye utbytte



Svært mye utbytte



Ikke brukt

- «Min logg»



Svært lite utbytte



Lite utbytte



Noe utbytte



Mye utbytte



Svært mye utbytte



Ikke brukt

- Møteplassen

- ☐ Svært lite utbytte
- ☐ Lite utbytte
- ☐ Noe utbytte
- ☐ Mye utbytte
- ☐ Svært mye utbytte
- ☐ Ikke brukt



Side 6

- i** Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

VURDERING AV KURSET: Hvor enig eller uenig er du om disse uttalelsene om nettkurset?

25. Informasjon om kurset ved oppstart

- i** Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

- ☐ For lite eller mangelfull informasjon
- ☐ Tilstrekkelig informasjon
- ☐ For mye informasjon
- ☐ Ingen mening


26. Kursets omfang

- i** Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»


- ☐ Kurset burde gått mer i dybden
- ☐ Kurset var passe stort

- ☐ Kurset var for omfattende
- ☐ Ingen mening

27. Kursets nivå


-  Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»
- ☐ Kurset var for enkelt
 - ☐ Kurset var passe vanskelig
 - ☐ Kurset var for vanskelig
 - ☐ Ingen mening

28. Krav til progresjon

-  Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»
- ☐ Kurset burde hatt tydeligere krav til progresjon, for eksempel datofrister
 - ☐ Kurset slik det er nå uten frister passer meg bra
 - ☐ Ingen mening




Side 7

-  Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

ANBEFALINGER

29. Kurset kan anbefales til andre

-  Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»
- ☐ Svært enig
 - ☐ Enig

Evaluering av nettkurs i vurdering for prøvenemnder

Side 1



VURDERING I LÆREBEDRIFT

Nettkurs for prøvenemnder

Hei!

Du har mottatt denne spørreundersøkelsen fordi du enten har fullført eller er registrert som deltaker på [nettkurs](#) for prøvenemnder.

Dine tilbakemeldinger – enten du har tatt hele kurset eller bare så vidt er i gang - er svært viktige for oss for å evaluere kurset og sikre at det blir best mulig.

Undersøkelsen består av fire deler, og de fleste spørsmål har svaralternativer. Det tar derfor bare noen få minutter å svare.

Undersøkelsen er anonym, og når du svarer samtykker du i at HINN kan bruke datagrunnlaget i utvikling av nettkurset samt forskningsformål. Ingen personer kan identifiseres i publikasjoner. Dersom du senere vil trekke dette samtykket, ta kontakt med brit.svoen@inn.no.

Som takk for at du stiller opp, er du med i trekningen av to gavekort (universal presentkort på kr. 1000,-) som kan brukes over hele landet. Du må da registrere din e-postadresse helt til slutt i skjemaet.

Spørsmål vedrørende undersøkelsen kan stilles til prosjektleder Brit Svoen på e-post brit.svoen@inn.no.

Utsatt svarfrist: 2. januar 2020.

Tusen takk!

Med vennlig hilsen

Høgskolen i Innlandet ved Brit Svoen

1. Kjønn *

- ☐ Kvinne
- ☐ Mann
- ☐ Annet

2. Alder *

- ☐ 20 - 30
- ☐ 31 - 40

☐ 41 - 50☐ 51 - 60☐ 61 - 70

3. Fag *

4. Arbeidssted *

5. I hvilken sektor arbeider du? *

☐ Offentlig☐ Privat☐ Frivillig

6. Hvor mange ansatte er det på arbeidsplassen din? *

☐ 1 - 5☐ 6 - 50☐ over 50

7. Hvor lenge har du sittet i prøvenemnd? *

☐ Aldri☐ Mindre enn 1 år☐ 1 - 5 år☐ Mer enn 5 år

8. Hvor mange prøver har du gjennomført? *



Dette elementet vises kun dersom alternativet «Mer enn 5 år», «1 - 5 år» eller «Mindre enn 1 år» er valgt i spørsmålet «7. Hvor lenge har du sittet i prøvenemnd?»


☐ Ingen☐ 1 - 5

☐ 6 eller flere

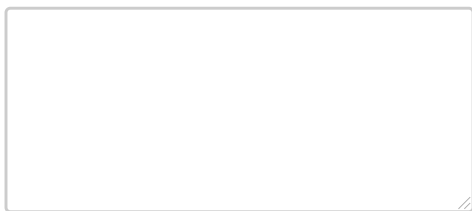
9. Har du fullført hele kurset? *

- ☐ Ja
- ☐ Nei, men mesteparten
- ☐ Nei, omtrent halvparten
- ☐ Nei, men er i gang
- ☐ Nei, har ikke startet ennå

10. Hva er grunnen til at du ikke har startet på kurset?


 Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, har ikke startet ennå» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

Når du har svart på dette kan du avslutte undersøkelsen da resten av spørsmålene ikke vil være relevante for deg.




 Sideskift

Side 2


 Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

FAGLIG UTBYTTE

 Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

11. Nettkurset i vurdering for prøvenemnder har følgende læringsmål. Hvor godt du synes du har disse beskrivelsene passer for deg etter at du har tatt hele eller deler av kurset?

- Jeg kan forklare hva jeg skal vurdere i fag- eller svenneprøven i mitt fag (modul1)

 Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

- ☐ Svært enig
- ☐ Ganske enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Litt enig
- ☐ Svært uenig

- Jeg lager fagprøver i tråd med læreplanen på en måte som gir kandidaten gode muligheter til å få vist frem sin kompetanse (modul2)



Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

- ☐ Svært enig
- ☐ Ganske enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Litt enig
- ☐ Svært uenig

- Jeg skaper gode relasjoner i møte med kandidaten, avdekker kandidatens kompetanse og sørger for tilstrekkelig dokumentasjon (modul 3)



Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

- ☐ Svært enig
- ☐ Ganske enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Litt enig
- ☐ Svært uenig


- Jeg er sikker på hva som er rettferdig karakter etter en prøve. Jeg kommuniserer karakteren på en måte som styrker kandidatens selvfølelse (modul 4)



Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

- ☐ Svært enig
- ☐ Ganske enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Litt enig
- ☐ Svært uenig


- Jeg lager prøver og vurderer kandidater i tråd med regelverk og på en slik måte at de får vist sin kompetanse og går styrket inn i arbeidslivet (overordnet mål for kurset)

 Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

- ☐ Svært enig
- ☐ Ganske enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Litt enig
- ☐ Svært uenig


 Sideskift

Side 3

 Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

Tanker om det faglige innholdet:

12. Har kurset endret din måte å gjennomføre fag- og svenneprøver?

 Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

13. Er det noe i kurset som du synes har vært spesielt nyttig eller lærerikt? I så fall hva?



Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

14. Er det noe i kurset som du savnet eller kunne ha vært annerledes? I så fall hva?



Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»



Sideskift

Side 4



Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

LÆRINGSPLATTFORM OG TILRETTELEGGING: Hvor enig eller uenig er du om disse uttalelsene om nettkurset?

15. Kurset er praksisnært og rikt på eksempler



Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

- ☐ Svært enig
- ☐ Enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Uenig
- ☐ Svært uenig

16. Videoene hvor andre prøvenemndsmedlemmer og eksperter delte erfaringer var nyttige

- ☒ Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

- ☐ Svært enig
- ☐ Enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Uenig
- ☐ Svært uenig

17. Kurset tilrettelegger for samarbeid og nettverksbygging

- ☒ Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

- ☐ Svært enig
- ☐ Enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Uenig
- ☐ Svært uenig

18. Arbeidsformene i kurset er varierte

- ☒ Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»


- ☐ Svært enig
- ☐ Enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Uenig
- ☐ Svært uenig

19. Kurset har et forståelig språk

- ☒ Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»


- ☐ Svært enig
- ☐ Enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Uenig
- ☐ Svært uenig

20. Kurset har en tydelig oppbygging og struktur

 Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»


- ☐ Svært enig
- ☐ Enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Uenig
- ☐ Svært uenig

21. Læringsplattformen er oversiktlig og lett å bruke

 Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

- ☐ Svært enig
- ☐ Enig
- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Uenig
- ☐ Svært uenig


22. Kurset er fleksibelt både når det gjelder hvor og når jeg skal jobbe med det

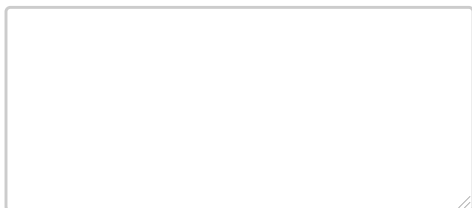
 Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

- ☐ Svært enig
- ☐ Enig

- ☐ Verken enig eller uenig
- ☐ Uenig
- ☐ Svært uenig

23. Har du noen kommentarer eller innspill som går hvordan kurset er tilrettelagt?

-  Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»



Side 5

24. LÆRINGSRESSURSER: I hvilken grad hadde du utbytte av de ulike læringsressursene og verktøyene i nettkurset?

- Å se videoer

- ☐ Svært lite utbytte
- ☐ Lite utbytte
- ☐ Noe utbytte
- ☐ Mye utbytte
- ☐ Svært mye utbytte
- ☐ Ikke brukt

- Å svare på modulutfordringer og sluttoppgave

- ☐ Svært lite utbytte
- ☐ Lite utbytte



Noe utbytte



Mye utbytte



Svært mye utbytte



Ikke brukt

- Å lese hva andre deltakere hadde skrevet i forum (svar på modulutfordringer)



Svært lite utbytte



Lite utbytte



Noe utbytte



Mye utbytte



Svært mye utbytte



Ikke brukt

- «Min logg»



Svært lite utbytte



Lite utbytte



Noe utbytte



Mye utbytte



Svært mye utbytte



Ikke brukt

- Møteplassen




Svært lite utbytte

- ☐ Lite utbytte
- ☐ Noe utbytte
- ☐ Mye utbytte
- ☐ Svært mye utbytte
- ☐ Ikke brukt




Sideskift

Side 6

-  Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»


VURDERING AV KURSET: Hvor enig eller uenig er du om disse uttalelsene om nettkurset?

25. Informasjon om kurset ved oppstart

-  Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

- ☐ For lite eller mangelfull informasjon
- ☐ Tilstrekkelig informasjon
- ☐ For mye informasjon
- ☐ Ingen mening


26. Kursets omfang

-  Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»


- ☐ Kurset burde gått mer i dybden
- ☐ Kurset var passe stort

- ☐ Kurset var for omfattende
- ☐ Ingen mening

27. Kursets nivå


-  Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»
- ☐ Kurset var for enkelt
 - ☐ Kurset var passe vanskelig
 - ☐ Kurset var for vanskelig
 - ☐ Ingen mening

28. Krav til progresjon

-  Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»
- ☐ Kurset burde hatt tydeligere krav til progresjon, for eksempel datofrister
 - ☐ Kurset slik det er nå uten frister passer meg bra
 - ☐ Ingen mening




Side 7

-  Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»

ANBEFALINGER

29. Kurset kan anbefales til andre

-  Dette elementet vises kun dersom alternativet «Nei, men er i gang», «Nei, omtrent halvparten», «Nei, men mesteparten» eller «Ja» er valgt i spørsmålet «9. Har du fullført hele kurset?»
- ☐ Svært enig
 - ☐ Enig

På oppdrag fra Utdanningsdirektoratet har Høgskolen i Innlandet utviklet et nettbasert kompetansetilbud i vurdering som er skreddersydd for lærebedrifter og prøvenemnder. Tilbudet er en del av den nasjonale satsingen på "Vurdering for læring" (Meld. St. 20, 2013) og strategien "Yrkesfaglærerløftet – for fremtidens fagarbeidere" (Kunnskapsdepartementet, 2015). Målgruppen er faglige ledere og instruktører i lærebedrifter, prøvenemnder og fylkeskommuner. Utvikling og pilotering foregikk i perioden september 2017 til oktober 2018, i nær dialog med representanter fra målgruppen. Resultatet ble to nettkurs – ett for lærebedrifter og ett for prøvenemnder – som bygger på den samme pedagogiske modellen. Kursene ble åpnet for ordinær påmelding i løpet av høsten 2018, og ett år senere ble det gjennomført en nettbasert spørreundersøkelse som gikk til alle registrerte deltakere. I tillegg ble det gjennomført sju semistrukturerte videointervjuer i forbindelse med erfaringsdeling om nettkursene. Denne rapporten beskriver resultatene av denne evalueringen med fokus på fire områder: Faglig utbytte, pedagogisk opplegg og organisering, læringsressurser og generelle anbefalinger.

Hovedkonklusjonen i evalueringen er at begge nettkursene fungerer meget godt både faglig og pedagogisk. Resultatene viser at hele 86% av respondentene på instruktørkurset og 96% på prøvenemndskurset mener at de har oppnådd læringsmålene for kursene (snittall). Mange sier at nettkursene har bidratt til en endret praksis ved at måten de veileder/gjennomfører fag- og svenneprøver er endret. Respondentene mener at nettkursene har størst utbytte for nye eller relativt nye instruktører, faglige ledere eller prøvenemndsmedlemmer. Det er også noen som mener at kursene er for grunnleggende, og andre at de er for tidkrevende.

Over 80% av respondentene på begge nettkurs kan anbefale kurset til andre. Flere mener kursene bør være obligatorisk for nye instruktører, faglige ledere og prøvenemndsmedlemmer. Men også de som er erfarne i rollen kan ha god nytte av nettkursene til oppdatering og repetisjon.

Basert på funnene i evalueringen, anbefaler forfatterne at nettkursene integreres enda bedre i en kompetansehevingstrategi både i lærebedriftene og hos fylkeskommunene. Videre bør samarbeidet både fysisk og på nett styrkes og man bør vurdere incitamenter eller frister for raskere gjennomføring.